

Fijn samenleven in Deventer

Wmo beleidsplan 2025-2030

Verder bouwen aan sterke wijken
met ondersteuning op maat

Deventer | Mei 2025

Inhoud

Voorwoord	3
Het Wmo-beleid van gemeente Deventer samengevat	4
Hoofdstuk 1 Inleiding	5
Hoofdstuk 2 Beleidskaders, wetten en regelgeving rondom de Wmo	7
Hoofdstuk 3 Demografie en gezondheid in Deventer	10
Hoofdstuk 4 De vraag in Deventer naar ondersteuning door de Wmo	14
Hoofdstuk 5 Doelen en uitgangspunten van het Wmo-beleid in Deventer	19
Hoofdstuk 6 Het belang van goede algemene voorzieningen in wijken en dorpen	24
Hoofdstuk 7 De samenwerking met zorgaanbieders	29
Hoofdstuk 8 Toezicht Wmo	33
Hoofdstuk 9 Financiën	36
Bijlage 1 Zo werkt de Wmo in Deventer	39
Bijlage 2 Doorkijk Wmo 2025–2029	44
Bijlage 3 Aantallen cliënten Wmo per categorie	48

Voorwoord

Deventer groeit én vergrijst. In 2040 is een kwart van de Deventenaren 65 jaar of ouder. En jawel, daar hoop ik er zelf één van te zijn.

Dat de levensverwachting stijgt, is fijn. Maar gecombineerd met de dreigende personeelstekorten betekent het ook dat we ons daar goed op moeten voorbereiden. Want het betekent dat er meer vraag zal komen naar ondersteuning bij het dagelijks leven, terwijl er minder professionals zijn.

In dit beleidsplan beschrijven wij hoe we er de komende jaren voor willen zorgen dat inwoners zo lang mogelijk en zo prettig mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen. Thuis, in wijken en dorpen waar dicht bij huis voldoende voorzieningen zijn, waar u elkaar kent, samen leuke dingen onderneemt en elkaar steunt als dat nodig is.

De afgelopen jaren hebben we al stevig ingezet op de samenredzaamheid van de inwoners in hun eigen sociale omgeving. Dit lukt in Deventer goed. Dat is vooral te danken aan de vele mensen die samen Deventer een sociale en prettige gemeente maken. Professionals, vrijwilligers en mantelzorgers weten elkaar goed te vinden. In Deventer zoeken we oplossingen dicht bij huis voor mensen die dat nodig hebben. We zetten in op zelfredzaamheid, maar blijven natuurlijk ondersteuning bieden als het nodig is.

Daar blijven we ons actief voor inzetten. We hebben elkaar nodig en doen het samen. Iedereen doet mee!

Lars Wijnhoud
Wethouder Wmo

Het Wmo-beleid van gemeente Deventer samengevat

Hoofddopgave In Deventer doet iedereen mee

Inwoners van Deventer kunnen zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen, ze nemen deel aan het dagelijkse leven en houden zelf de regie.

Doelen	In Deventer zien inwoners om naar elkaar, helpen we elkaar en heeft iedereen een sociaal netwerk	In Deventer hebben we sterke buurten en dorpen met laagdrempelige en passende voorzieningen	In Deventer ontvangen inwoners passende zorg en/ of ondersteuning en weten die te vinden	In Deventer hebben inwoners dicht bij huis een zinvolle invulling van de dag
Door	Opzetten van zorgcirkels in samenwerking met partners in de wijken Versterken van vrijwilligers Versterken van mantelzorgers Voorkomen en aanpakken van eenzaamheid	Sterke en herkenbare buurthuizen Doorontwikkelen algemene voorzieningen in buurten Bevorderen technische en innovatieve oplossingen voor inwoners Verbeteren mobiliteitsaanbod	Lokale aanpak beschermd thuis en opvang Inkoop van kwalitatief, betaalbare, goede zorg. Voorbereid op de toekomst Doorontwikkelen Deventer Wijzer en cliëntondersteuning	Doorontwikkelen algemene voorzieningen voor zinvolle daginvulling in wijken en dorpen

Verbinding met andere domeinen

- Jeugd en onderwijs
- Participatie/ werk en inkomen/ schuldhulpverlening
- Gezondheid
- Veiligheid
- Vrijwilligers en mantelzorgers
- Wonen
- Mobiliteit
- Burger en Bestuur
- Inclusie en diversiteit
- Sport, kunst en cultuur
- Zvw en WLZ (extern)

Landelijke ontwikkelingen

- AZWA Aanvullend Zorg- en Welzijns Akkoord (opvolger IZA)
- GALA Gezond en Actief leven akkoord
- WOZO Wonen, ondersteuning en zorg voor ouderen

Hoofdstuk 1 Inleiding

Voor u ligt het Wmo beleidsplan 2025-2030 van de gemeente Deventer. De Wmo heeft tot doel om inwoners die dat nodig hebben—bijvoorbeeld door problemen met (psychische) gezondheid of mobiliteit—te ondersteunen, zodat ze kunnen blijven meedoen in de maatschappij en zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen.

Met dit beleidsplan laat Deventer zien dat de kern van haar Wmo-beleid de komende jaren hetzelfde blijft. Zoals het Bestuursakkoord 2022-2026 van Deventer het formuleert: “Inwoners die het zelf niet redden kunnen rekenen op de gemeente.”¹

Tegelijkertijd komen er met dit beleidsplan andere accenten in onze aanpak. Het beleidsplan vormt het antwoord van Deventer op de uitdagende omstandigheden waarmee we in toenemende mate te maken zullen krijgen. De gemeente groeit de komende decennia, het aantal mensen dat kampt met lichamelijke en mentale gezondheidsproblemen neemt toe, de bevolking vergrijsd terwijl het lastiger wordt om voldoende personeel te vinden in de zorg. Tezamen dreigen deze ontwikkelingen in de toekomst uit te lopen op het gevreesde ‘zorginfarct’. Deventer pakt deze uitdagingen aan op een positieve manier, door de sociale infrastructuur te versterken en met preventieve maatregelen proberen te voorkomen dat onze inwoners zwaardere zorg nodig hebben.

1 ‘Dichtbij, Betrokken en Bevlogen’, 2022-2026.

In het bestuursakkoord werd die aanpak al aangekondigd, onder de kop ‘Zo lang en zoveel mogelijk eigen regie’:

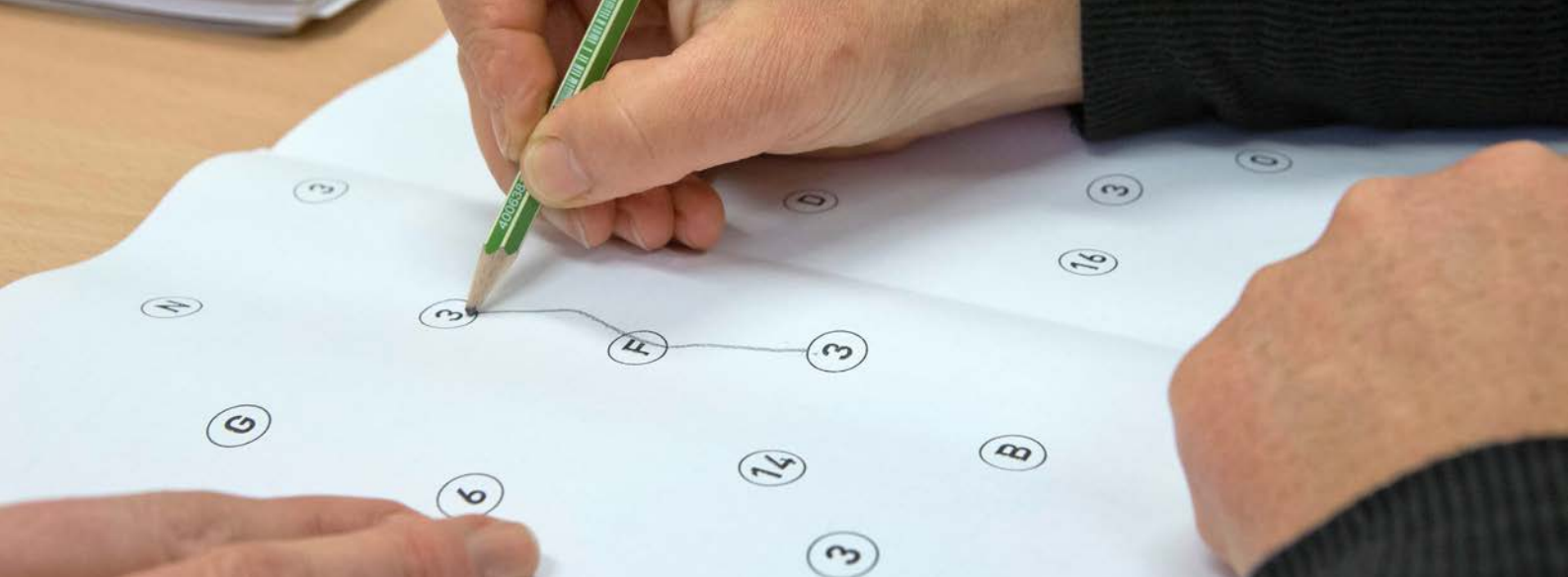
“Met het versterken van de sociale infrastructuur in de wijken en dorpen kunnen inwoners zolang en zoveel mogelijk regie over het eigen leven houden. Mensen kunnen hierdoor meer zelf regelen, blijven langer actief en zijn ook beter in staat om zelf een beginnende zorgvraag in te vullen. We merken dat mensen dat prettig vinden. (...) We merken ook dat inwoners het fijn vinden om wat voor elkaar te betekenen. Een wijk of dorp waar mensen elkaar kennen, gezamenlijk activiteiten organiseren en naar elkaar omzien, is een plek waar minder eenzaamheid is en mensen gelukkiger zijn.”

Van Zorg en Ziekte naar Gedrag en Gezondheid

Het college staat voor een samenleving waarin inwoners mee kunnen doen, voelen dat ze erbij horen en grip hebben op hun eigen leven. Sterke buurten zijn de bouwstenen van een gemeenschap waarin we elkaar ontmoeten en voor elkaar zorgen.

Van groot belang is daarbij de aanpak “Van Zorg en Ziekte naar Gedrag en Gezondheid”. In de benadering van inwoners ligt de nadruk steeds meer op datgene wat mensen nog wel kunnen, op positiviteit en eigen initiatief, en minder op de klachten en de problemen. Dat vraagt om een brede benadering, waarin naast gezondheid ook plaats is voor welzijn, zingeving en veiligheid.

Hoofdstuk 2

Beleidskaders, wetten en regelgeving rondom de Wmo

Vier wetten vormen de pijlers onder het Nederlandse zorgstelsel: de Wet Langdurige Zorg (WLZ), de Zorgverzekeringswet (Zvw), de Jeugdwet (Jw) en de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo).²

Het gedachtengoed achter deze wetten is hetzelfde: we moeten de kansen grijpen om de kwaliteit van de zorg te verbeteren, een integrale aanpak te bevorderen en de zorg in tijden van vergrijzing en toenemende chronische aandoeningen toegankelijk en betaalbaar te houden. Uitgangspunt daarbij zijn niet de tekortkomingen van mensen, maar hun mogelijkheden. Waar ondersteuning nodig is wordt daartoe in eerste instantie een beroep gedaan op het eigen netwerk en eigen mogelijkheden, maar voor diegenen die er niet zelf in kunnen voorzien, is de ondersteuning altijd beschikbaar.

De reikwijdte van de Wmo is groot

Een belangrijk deel van de inwoners die een beroep doen op de Wmo betreft ouderen die ondersteuning zoeken om zelfstandig te kunnen blijven wonen. Maar er zijn ook andere inwoners met specifieke ondersteuningsvragen. Denk bijvoorbeeld aan mensen met een psychische kwetsbaarheid of mensen die behoefte hebben aan maatschappelijke opvang of beschermd wonen. Ook die ondersteuning is onderdeel van de Wmo.

² De WLZ, de Wmo en de Jeugdwet zijn in hun huidige vorm van kracht sinds 2015. De WLZ, die zich richt op mensen die permanent toezicht of 24-uurs zorg nodig hebben, wordt op landelijk niveau uitgevoerd in opdracht van de rijksoverheid. De uitvoering van de WLZ is ondergebracht bij 37 zorgkantoren. De indicatiestelling voor de WLZ wordt uitgevoerd door het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ) in Driebergen. De Zvw wordt uitgevoerd door 44 zorgverzekeraars. De uitvoering van de Wmo en de Jeugdwet ligt bij de gemeenten (342), die de ondersteuning, hulp of zorg zelf aanbieden of met de inzet van een zorgaanbieder.

Vanwege het specifieke karakter van deze ondersteuning wordt die uitgevoerd in regionaal verband. Op het gebied van maatschappelijke opvang en beschermd wonen werkt de gemeente Deventer nauw samen met vier gemeenten in de regio Midden-IJssel (Lochem, Olst-Wijhe, Raalte en Zutphen). De centrumgemeente Deventer voert namens deze gemeenten de regiotaken uit. Gezamenlijk nemen zij de verantwoordelijkheid dat in de regio voldoende plekken zijn voor inwoners die opvang of beschermd wonen nodig hebben, waarbij de kwaliteit geborgd is.³

Nieuwe ontwikkelingen rond het Wmo beleid

De Wmo beoogt dat inwoners zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen en kunnen deelnemen aan het dagelijks leven. Centraal staan de mogelijkheden van de inwoners zelf. Wanneer de inwoner niet voldoende zelfredzaam is, wordt gekeken naar hulp van familie of anderen in de directe omgeving.⁴ Als deze hulp ontoereikend is biedt de gemeente ondersteuning in de vorm van algemene voorzieningen, bijvoorbeeld een 'huiskamer' voor de buurt. Hierna volgt zo nodig geïndiceerde ondersteuning, die gericht is op vergroting van de zelfredzaamheid van inwoners.

De afgelopen jaren zijn er drie belangrijke afspraken tot stand gekomen op landelijk en regionaal niveau, die aansluiten op het beleidskader Wmo: IZA, GALA en WOZO.

1. Integraal Zorg Akkoord (IZA) en Aanvullend Zorg- en Welzijns Akkoord (AZWA)

Het IZA bevat afspraken van zorgpartijen en gemeenten die een impuls geven aan de beweging van zorg naar gezondheid, zodat onze inwoners zoveel mogelijk kans hebben op een gezond leven.

Met het vervolg op IZA, AZWA⁵, wordt ingezet op een verbreding, intensivering en concretisering van het IZA, waarin gelijkwaardigere toegang tot zorg en welzijn en het afwenden van het arbeidsmarkttekort centraal staan. Ook zullen in het AZWA het sociaal domein en de publieke gezondheid een explicietere plek krijgen.

3 Zie de Regiovisie 2024-2026 'Kracht in Kwetsbaarheid' (20 maart 2024). Deze Regiovisie is uitgewerkt in een Lokaal actieplan voor de gemeente Deventer: 'Naar een Beschermd Thuis in Deventer 2024-2026'.

4 Zie de Bijlage: Zo werkt de Wet maatschappelijke ondersteuning in Deventer

5 Stand van zaken AZWA 1.5.2025: Hoewel er nog geen definitief akkoord is bereikt en het onzeker is of we de middelen krijgen, is de hernieuwde betrokkenheid van partijen een positief teken. De komende maanden zullen cruciaal zijn voor het vormgeven van het AZWA, met als doel een toekomstbestendige en toegankelijke zorgsector.

2. Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)

GALA richt zich vooral op het verstevigen van de lokale inzet op preventie, gezondheid en een sociale basis en op het inrichten van een regionale ketenaanpak op een aantal thema's. Hierbij streeft het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), samen met gemeenten, de GGD en zorgverzekeraars naar een 'gezonde generatie in 2040'. Een samenleving waar gezondheid centraal staat en er aandacht is voor een gezonde leefstijl. Met de middelen die de gemeente ontvangt in het kader van GALA kunnen we extra activiteiten financieren op thema's als sport, gezondheid en preventie. Zie voor de laatste stand rondom GALA www.loketgezondleven.nl

3. Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen (WOZO)

Het realiseren van een toekomstbestendige ouderenzorg staat centraal in het programma Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen (WOZO), een samenwerkingsverband van het ministerie van VWS met de koepel van Verpleeg- en Verzorgingshuizen en thuiszorgorganisaties VVT. Doel van het programma is dat ouderen in de toekomst langer zelfstandig kunnen blijven wonen op een plek waar ze zich thuis voelen. De norm wordt: zelf als het kan, thuis als het kan en digitaal als het kan. De lokale afspraken zijn opgenomen in het afsprakenkader Ouderenhuisvesting West Overijssel.

Hoofdstuk 3 Demografie en gezondheid in Deventer

De behoefte aan ondersteuning via de Wmo hangt nauw samen met de ontwikkeling van de bevolking van de gemeente, en met ontwikkelingen op het gebied van gezondheid en welbevinden van de inwoners. De volgende korte schets laat zien waarom een groei wordt verwacht van het aantal inwoners dat een beroep doet op de Wmo.

Deventer groeit en vergrijst

De gemeente Deventer telde per 1 januari 2024 103.415 inwoners. Volgens onze eigen trendprognose zal dat aantal inwoners de komende jaren blijven groeien tot 113.500 in 2040.⁶ Die prognose lijkt al weer achterhaald nu er nieuwe plannen op tafel liggen om Deventer uit te breiden met 10.000 extra woningen, wat tot een forse groei van het aantal inwoners zal leiden.

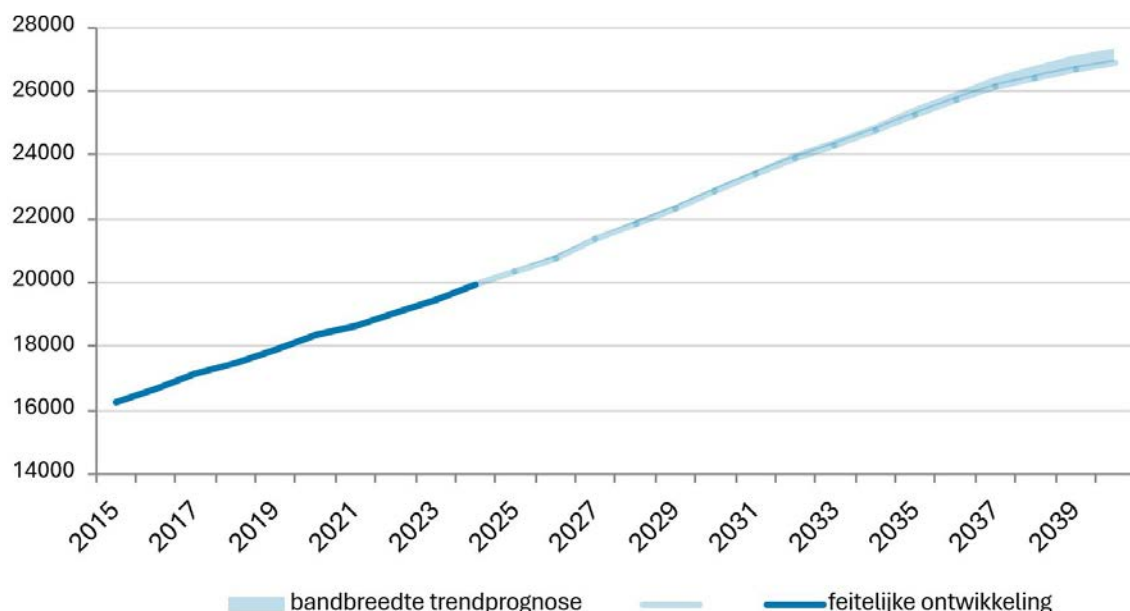
Daarbij schuift de gemiddelde leeftijd steeds verder op. Deventer vergrijst. Op dit moment is ongeveer een vijfde van de bevolking ouder dan 65 jaar, in 2040 zal dat naar verwachting een kwart van de bevolking zijn.

Het aantal ouderen in Deventer neemt toe

Het aantal inwoners van de gemeente groeit tot 2040 volgens de voorspellingen met ongeveer 10.000 mensen. Naar verwachting zal vooral het aantal ouderen toenemen. Het aantal jongeren zal de komende jaren niet of nauwelijks groeien en mogelijk zelfs afnemen. Kortom: ook de komende jaren gaat de vergrijzing doorzetten.

6 Zie [Bevolkingsprognoses Deventer 2024](#) | Kennisportaal Deventer

Het aandeel 65-plussers in de gemeente Deventer bedraagt momenteel ruim 19%, dat ligt overigens onder het landelijke gemiddelde (20,5%). In absolute aantallen gaat het om 19.900 65-plussers. In 2040 neemt het percentage ouderen in Deventer volgens de verwachting toe tot bijna 25% (gelijk aan het landelijke gemiddelde), dan komen er in die periode nog eens 7.000 tot 7.400 65-plussers bij.⁷

FIGUUR 1 : AANTAL OUDEREN (65+) IN DEVENTER 2015–2040

Daarnaast krijgen we ook in Deventer te maken met ‘dubbele vergrijzing’: het aandeel van ouderen in de bevolking neemt toe, en daar komt bij dat mensen steeds hogere leeftijden bereiken. Naar verwachting stijgt het aantal inwoners van 80 jaar en ouder in Deventer van 4.600 in 2020 naar 7.200 in 2035 en 10.200 in 2050.

Hoe ervaren inwoners hun gezondheid?

De meest recente gegevens die wij momenteel beschikbaar hebben over de gezondheid en het welbevinden van de Deventer bevolking zijn afkomstig uit het Gezondheidsonderzoek Volwassenen en Ouderen 2022 van GGD, RIVM en CBS.⁸ Dat onderzoek werd uitgevoerd midden in Corona-tijd, wat de resultaten natuurlijk heeft beïnvloed en wellicht iets negatiever heeft gemaakt. In het algemeen passen de uitkomsten echter in de lange trends die in deze onderzoeken zichtbaar zijn.

⁷ Bron: kennisportaal.deventer.nl

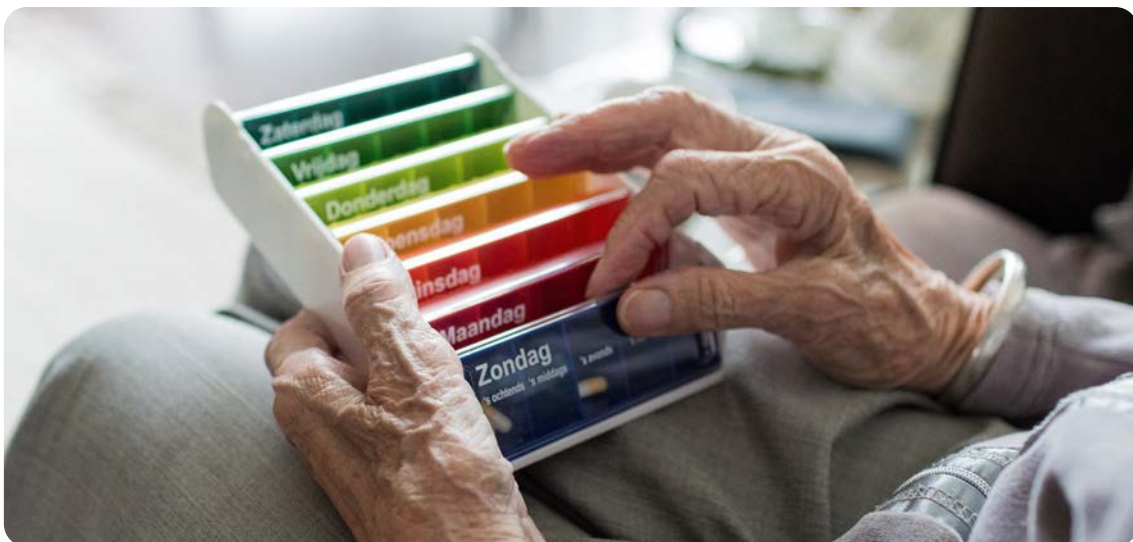
⁸ De resultaten van het Gezondheidsonderzoek 2024 worden nu verwerkt en komen medio 2025 beschikbaar.

70,8 procent van de bewoners van Deventer ervaart de eigen gezondheid als goed of zeer goed. Dat is een fractie beter dan het landelijke gemiddelde (70,0). Een grote meerderheid van de bevolking is dus positief over de eigen gezondheid, maar dat aandeel blijkt in de afgelopen jaren wel te zijn gedaald.⁹

Volgens het Gezondheidsonderzoek heeft 32,3 procent van de bewoners te kampen met één of meer langdurige aandoeningen. Een ander onderzoek (uit 2023)¹⁰ voegt daaraan toe dat 5 procent van de Deventer bevolking te maken heeft met twee of meer chronische aandoeningen. In 2020 had 10% van de inwoners van Deventer te maken met beperkingen in bewegen.¹¹ Een deel van deze inwoners zal nu of in de toekomst een beroep doen op ondersteuning, bijvoorbeeld via de Wmo.

In het Gezondheidsonderzoek uit 2022 gaf 47,7% van de bewoners aan zich wel eens eenzaam te voelen. Sterke gevoelens van eenzaamheid ervaart 13,6 % van de inwoners (landelijk 14,2%). Ook dat is gestegen vergeleken met tien jaar eerder toen 10,6% aangaf sterke gevoelens van eenzaamheid te ervaren. Wellicht heeft deze stijging te maken met de maatregelen rond Corona, die het moeilijker maakten om elkaar op te zoeken.

Inwoners die sterke gevoelens van eenzaamheid ervaren missen betekenisvolle relaties en hebben waarschijnlijk een minder groot netwerk om zich heen. De gevolgen van eenzaamheid zijn groot. Eenzaamheid blijkt bij te dragen aan uiteenlopende psychische en fysieke klachten zoals depressie, dementie, verslaving, beroertes, slaapproblemen en hart en vaatziekten. Het versterken van de sociale netwerken in wijken en buurten (en daarmee tegengaan van vereenzaming) is ook om die redenen een belangrijk doel van het Wmo-beleid in Deventer.

9 Tien jaar eerder (het Gezondheidsonderzoek uit 2012) ervoer nog bijna 78% van de inwoners van Deventer de eigen gezondheid als goed of zeer goed.

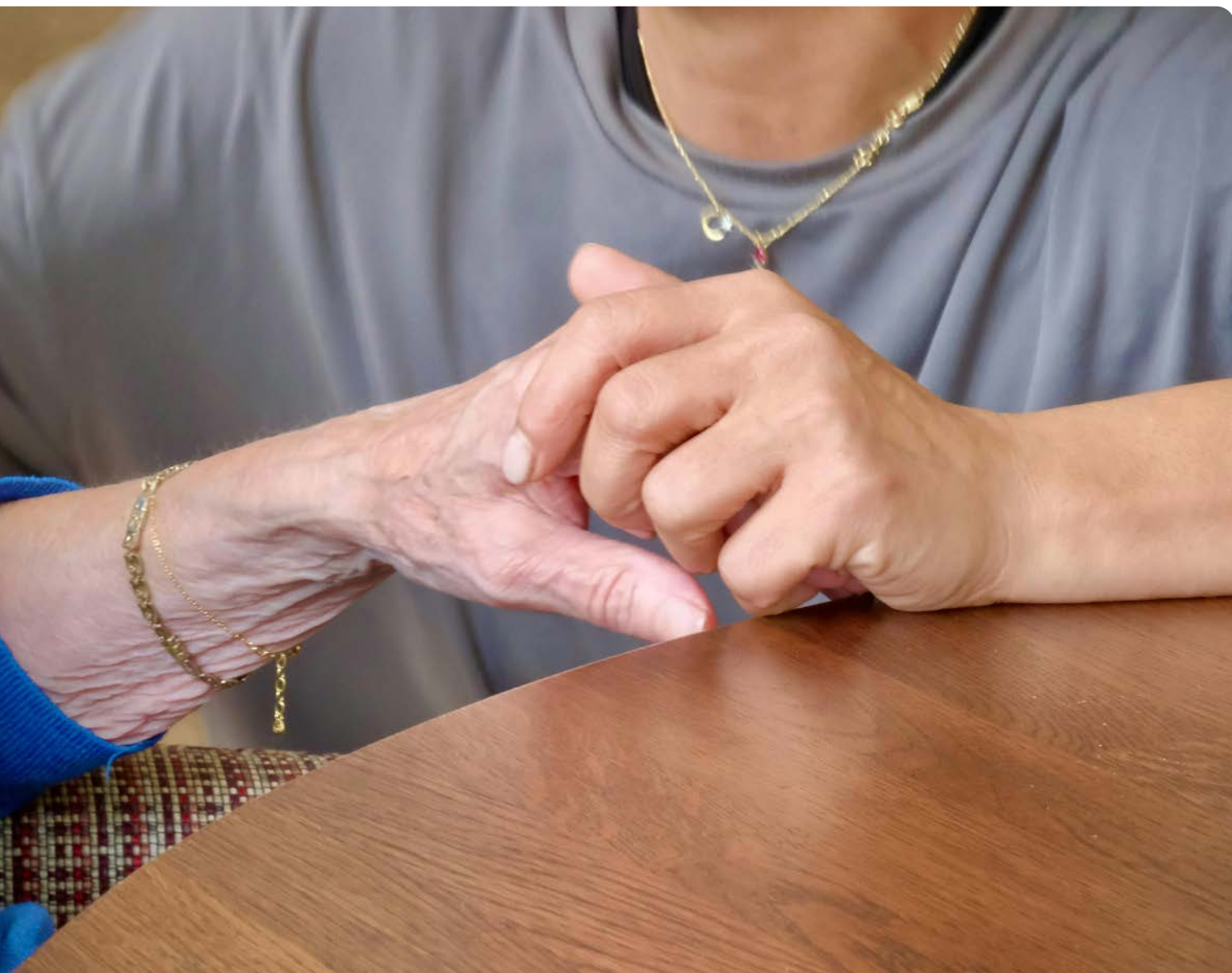
10 www.vzinfo.nl

11 [Beperkingen in bewegen | Buurtatlas](#) - RIVM 2020

Mantelzorg in Deventer

Onderzoek uit 2022 liet zien dat toen 14,3% van de volwassen inwoners van Deventer mantelzorger was voor een familielid of bekende. Dat is meer dan het gemiddelde in andere Nederlandse gemeenten van vergelijkbare omvang (12,6%). Dit past in het beeld van Deventer als sociale stad: ook het aantal vrijwilligers (26% van de bevolking) is in Deventer hoger dan in vergelijkbare steden (22%).

In de toekomst zal het belang van mantelzorgers en vrijwilligers nog groter worden, wanneer het aantal inwoners met zorgvragen toeneemt en de formele zorg gaat kampen met tekorten aan personeel. De grote vraag wordt, of in een bevolking die steeds meer vergrijst (en waarin steeds meer mensen alleen wonen) daadwerkelijk meer mantelzorgers (en vrijwilligers) gevonden kunnen worden. Zie voor het beleid van Deventer op dit belangrijke thema het beleidskader over Mantelzorg en Vrijwilligerswerk 'Inzet in balans 2022-2026' en de Uitvoeringsagenda uit 2023.

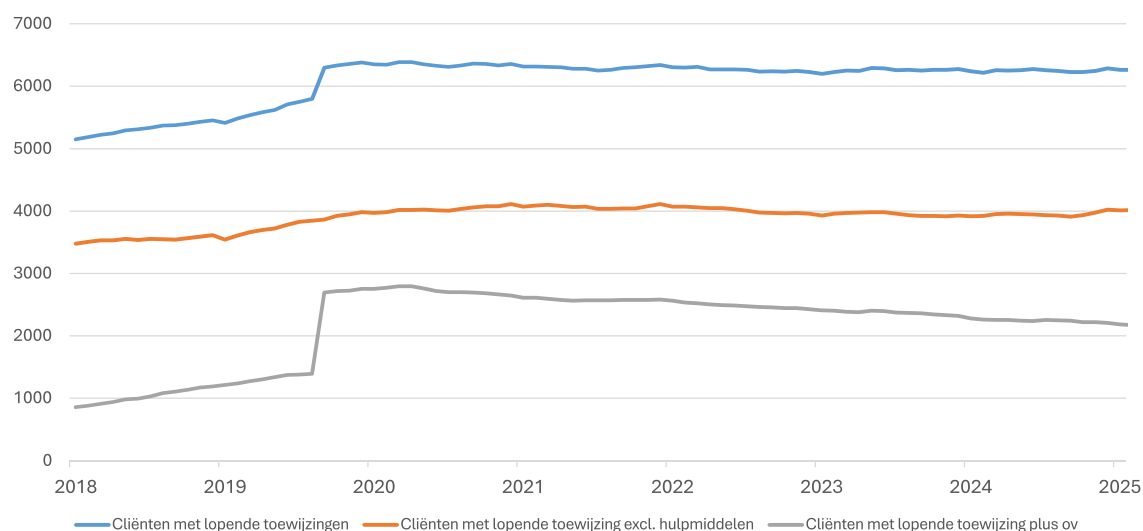

Hoofdstuk 4

De vraag in Deventer naar ondersteuning door de Wmo

In dit hoofdstuk geven wij aan wat de vraag naar ondersteuning op dit moment is en wat de verwachte stijging voor de komende jaren is. Ook leest u hoe tevreden cliënten zijn over de ondersteuning.

De volgende figuur laat de ontwikkeling zien in het totaal aantal Wmo-clieënten over de afgelopen jaren.

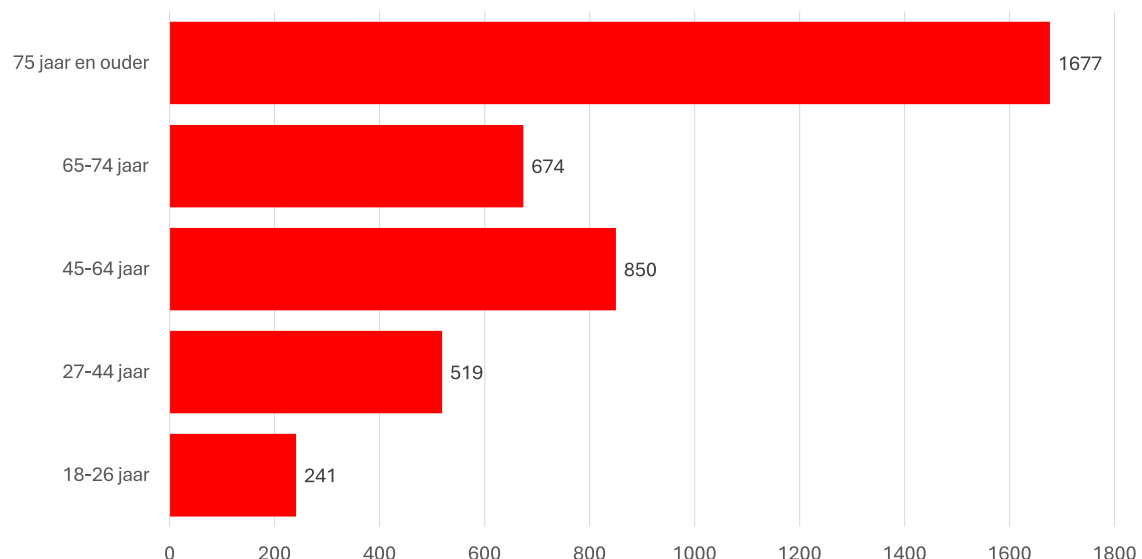
FIGUUR 2. AANTAL WMO-CLIËNTEN DEVENTER NAAR CATEGORIE 2018–2025

We zien een kleine sprong omhoog in het gebruik van Wmo-voorzieningen rond 1 januari 2020. Dit had te maken met de definitieve invoering op die datum van het abonnementstarief (waardoor de eigen bijdrage van cliënten aan voorzieningen werd gemaximeerd). Vanaf dat moment is het totaal aantal cliënten gestabiliseerd.

Per 1 januari 2025 is de stand als volgt:

- 2181 cliënten voor het vervoer met PlusOV (onderste lijn in bovenstaande figuur 4)
- 3990 cliënten met huishoudelijke hulp, persoonlijke ondersteuning en ondersteuning bij dagactiviteiten.
- 6238 totaal aantal cliënten, dus inclusief inwoners die gebruik maken van hulpmiddelen als scootmobiel, rolstoel en aangepaste fiets (bovenste lijn).¹²

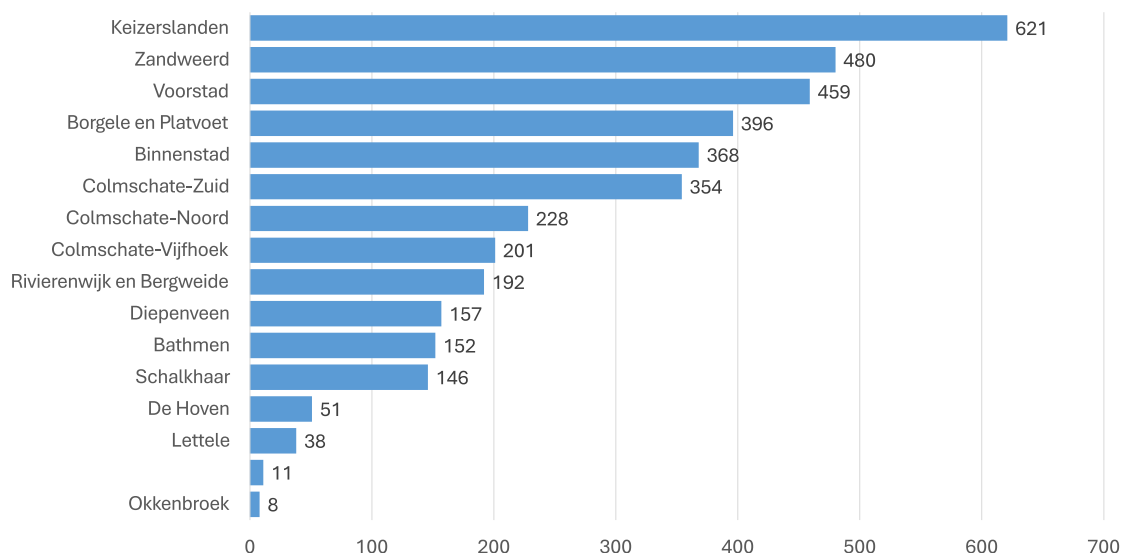
De volgende figuur laat zien dat vooral inwoners van 75 jaar of ouder een beroep doen op Wmo ondersteuning.

FIGUUR 3. CLIËNTEN MET EEN WMO VOORZIENING IN DEVENTER NAAR LEEFTIJD. STAND 1 JANUARI 2025

De volgende figuur geeft de aantallen WMO-clients per 1 januari 2025 voor alle leeftijden, per wijk of dorp van Deventer. Betreft de optelsom van cliënten met huishoudelijke hulp, persoonlijke ondersteuning en ondersteuning bij dagactiviteiten (totaal 3990).

¹² De gegevens en de figuren op deze (en de volgende) pagina zijn afkomstig uit de [Monitor sociaal domein gemeente Deventer](#).

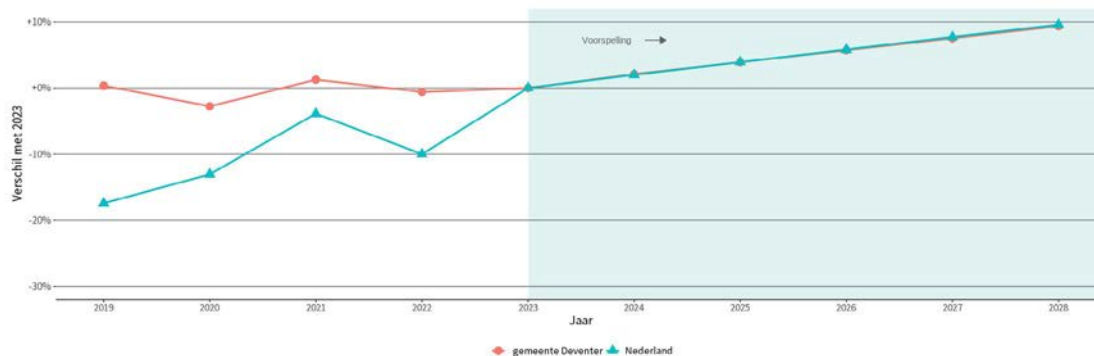

FIGUUR 4. AANTAL CLIËNTEN MET EEN LOPENDE TOEWIJZING (EXCL. HULPMIDDELEN), PER WIJK OF DORP

Wmo Voorspelmodel verwacht forse stijging aantal cliënten

Met het Wmo voorspelmodel kunnen gemeenten op wijk- en gemeenteniveau zien hoeveel mensen de komende vijf jaar gebruik zullen maken van Wmo voorzieningen.¹³

De prognose van het model voor Deventer is dat het aantal Wmo gebruikers in 2028 ongeveer 10% gestegen zal zijn ten opzichte van 2023. Dit loopt gelijk op met de verwachtingen voor Nederland als geheel.

FIGUUR 5 : UITKOMSTEN WMO VOORSPELMODEL VOOR DEVENTER EN VOOR NEDERLAND, TOT 2028

13 Het Wmo voorspelmodel gebruikt een algoritme, gebaseerd op open data. Het model is ontwikkeld door datawetenschappers van VNG en gemeenten, in samenwerking met eindgebruikers. Sinds 2022 is het model openbaar toegankelijk, net als de achterliggende code en het algoritme.

Verwachte stijging is in Deventer nog niet waarneembaar

We zagen hierboven in Figuur 2 (Totaal aantal Wmo cliënten Deventer naar categorie) dat er vooralsnog geen stijging zichtbaar is in het totaal aantal gebruikers, zelfs een licht dalende tendens, terwijl het voorspelmodel Wmo een voortgaande groei voorspelt. Een van de oorzaken zou kunnen zijn, dat de nieuwe aanpak van Deventer, met veel nadruk op preventie en op algemene voorzieningen, nu al zijn vruchten afwerpt.

Deventer werkt nu al enkele jaren met de Voor Elkaar Teams, die voor de inwoner om te beginnen een oplossing dichtbij huis zoeken. Bij het stellen van indicaties wordt door Toegang Wmo al sterk ingezet op het gebruik van voorliggende voorzieningen en eigen kracht. De verwachting blijft echter dat het beroep op de Wmo de komende jaren gaat toenemen.

Ook in ‘aangrenzende’ wetten zoals de Wet Langdurige Zorg wordt de beweging gemaakt naar lichtere vormen van zorg, die dan onder de Wmo vallen (“beschermd thuis” in plaats van opname in een zorginstelling). Ook het feit dat voor sommige zorg lange wachtlijsten bestaan (bijvoorbeeld voor GGZ-behandeling) maakt alternatieven die onder de Wmo vallen aantrekkelijker. Bewegingen die leiden tot een groeiende vraag naar Wmo-ondersteuning.

Zowel gemeente als rijk blijven er dan ook van uitgaan, dat het aantal Wmo gebruikers in Deventer zal gaan toenemen. Deventer gaat in de begroting tot 2028 uit van een gemiddelde jaarlijkse volumegroei van de Wmo van 3%.

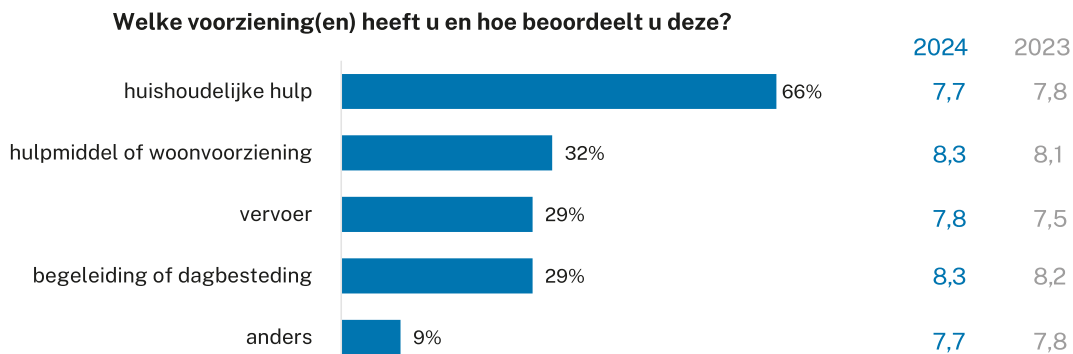
Hoe tevreden zijn cliënten over het functioneren van de Wmo in Deventer?

De wet Wmo 2015 verplicht gemeenten om jaarlijks te onderzoeken hoe tevreden de cliënten zijn met de hulp en ondersteuning die ze ontvangen. Het team Kennis + Verkenning van de gemeente ondervraagt elk jaar honderden cliënten over hun ervaringen.

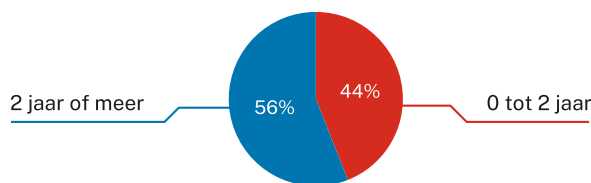
Enkele belangrijke resultaten van het Client tevredenheidsonderzoek uit 2024:

Het overgrote deel van de Wmo- cliënten – namelijk 80% - is positief over het contact met medewerkers van de gemeente (zoals Team Toegang), over de kwaliteit van de geleverde hulp en ondersteuning (ook 80%) en over het effect van de ondersteuning (83% positief). De stelling ‘Door de hulp en ondersteuning die ik krijg, kan ik mij beter redden’ wordt door 85% van de respondenten onderschreven, de stelling ‘Door de hulp en ondersteuning die ik krijg, heb ik een betere kwaliteit van leven’ door 80%.

Cliënten geven de volgende rapportcijfers aan de voorzieningen waar ze gebruik van maken:

Hoe lang maakt u gebruik van ondersteuning of hulp van de gemeente?

Het algemene beeld is dus positief, de afwijkingen ten opzichte van vorige jaren zijn in het algemeen klein. Opmerkelijk blijft dat zo weinig cliënten van de Wmo in Deventer op de hoogte zijn van het bestaan van een onafhankelijke cliëntondersteuner. 70% van de ondervraagden kent die niet, en dat percentage loopt maar heel langzaam terug. Overigens wijkt Deventer niet af van de landelijke cijfers¹⁴. Onderzoeken tonen aan dat de bekendheid van OCO onder Wmo-cliënten beperkt is. Gemeenten en andere betrokken partijen werken aan het verbeteren van de informatievoorziening om de bekendheid en toegankelijkheid van onafhankelijke cliëntondersteuning te vergroten.

In Bijlage 1 leest u meer over de onafhankelijke cliëntondersteuning. Zie voor het gehele rapport [Clientervaringsonderzoek Wmo Deventer 2024 | Kennisportaal Deventer](#)

14 Bron: Landelijke Rapportage CEO WMO, I&O Research, december 2023.

Hoofdstuk 5 Doelen en uitgangspunten van het Wmo-beleid in Deventer

Dit zijn de doelen van het Wmo-beleid van de gemeente Deventer:

- In Deventer zien inwoners om naar elkaar, helpen we elkaar en heeft iedereen een sociaal netwerk
- In Deventer hebben we sterke buurten en dorpen met laagdrempelige en passende voorzieningen
- In Deventer ontvangen inwoners passende zorg en/of ondersteuning en weten die te vinden
- In Deventer hebben inwoners dicht bij huis een zinvolle invulling van de dag

Dit wil de gemeente Deventer bereiken door de ingezette lijn uit het voorgaande beleidsplan Wmo verder te bestendigen. We hanteren daarbij de volgende 5 uitgangspunten:

Uitgangspunt A: Bevorderen van de zelfredzaamheid en regie van bewoners

Wanneer mensen in staat worden gesteld om taken zelfstandig uit te voeren, ervaren zij een gevoel van persoonlijke waardigheid en zelfvertrouwen. Zelf dingen kunnen doen, ongeacht hoe klein de taak ook lijkt, draagt bij aan het gevoel van eigenwaarde en onafhankelijkheid.

Uitgangspunt B: Zo lang mogelijk zelfstandig wonen

Zelfredzaam zijn en de regie houden over je eigen leven lukt het beste in een bekende leefomgeving. Diverse onderzoeken laten zien dat mensen hele goede redenen hebben om zo lang mogelijk zelfstandig te willen blijven wonen.

Vooral het behoud van de zelfstandigheid, de prettige buurt en de fijne herinneringen aan de woning komen sterk naar voren. Thuis wonen heeft vele voordelen. Zo blijkt uit onderzoek dat mensen die zelfstandig blijven wonen langer fit blijven. “Bewoners gaan minder snel achteruit als ze in hun eigen omgeving wonen, met hun vertrouwde spulletjes en dierbaren om zich heen.”¹⁵ Zie ook de Woonzorgvisie van de gemeente Deventer (2022) en het bijbehorende Spoorboekje uit 2024.

Uitgangspunt C: Inzetten op herstelgerichte zorg

Herstelgerichte ondersteuning gaat om het versterken van de zelfredzaamheid van mensen, door hen te ondersteunen bij het leren omgaan met je (psychische) kwetsbaarheid, het (her)leren van vaardigheden die essentieel zijn voor hun dagelijks leven. Dit is vooral belangrijk omdat het verlies van vaardigheden vaak leidt tot een verdere achteruitgang in functioneren. Actief blijven door dagelijkse taken uit te voeren helpt bij het behouden van fysieke fitheid en mobiliteit. Het concept is gebaseerd op de overtuiging dat mensen gelukkiger en gezonder zijn wanneer ze zelfstandig kunnen functioneren.

De focus op herstelgerichte ondersteuning bevordert een positieve zorgcultuur waarin de nadruk ligt op mogelijkheden in plaats van beperkingen. Dit stimuleert ook zorgprofessionals om bewoners te zien als actieve deelnemers in hun eigen herstelproces.

Zelfregiecentrum

Het Zelfregiecentrum Deventer biedt een vrije inloop voor inwoners die behoefte hebben aan contact met anderen, aan gezamenlijke activiteiten of een luisterend oor. Zoals het centrum zegt: “Je krijgt bij ons alle ruimte en vrijheid om jezelf te zijn, jouw eigen plek te vinden, dingen op een eigen tempo te doen en jouw kwaliteiten te ontdekken”.

Ook komen veel mensen bij het Zelfregiecentrum om te werken aan hun herstel, via een herstelcursus of een lotgenotengroep. Hierbij gaat het met name om het (her)ontdekken van mogelijkheden voor een vervullend leven ondanks mentale klachten of een psychische kwetsbaarheid. Dat vergroot de zelfredzaamheid van inwoners en maakt ze minder afhankelijk van professionele zorg en ondersteuning.

¹⁵ Bron: beroepsvereniging ergotherapeuten

Uitgangspunt D. Sociale samenhang en leefbaarheid bevorderen

Bewoners zijn meer zelfredzaam, en houden meer regie over hun eigen leven, als ze leven in een buurt waar je erbij hoort, waar je mensen kent en gemakkelijker iemand om hulp vraagt of hulp geeft. De sociale samenhang in onze gemeente is cruciaal voor de gezondheid en het levensgeluk van onze inwoners.

Schalkhaar helpt elkaar

Begeleiding nodig bij een doktersbezoek? Hulp nodig bij het schrijven van een brief? Behoeftte aan een fiets- of wandelmaatje? Op zoek naar iemand die een keer de hond kan uitlaten? Wie in Schalkhaar woont wordt met dit soort vragen snel geholpen door dorpsgenoten. Een appje sturen naar vrijwilligersorganisatie Schalkhaar Helpt Elkaar is genoeg (06 – 15 33 46 50). Die koppelt je vervolgens aan één van de twintig Goede Buren uit het dorp die langskomen om het probleem op te lossen.

Goede Buur Rudy: “Het is vaak iets heel simpels waarmee je mensen helpt, maar je maakt ze toch blij met tijd en aandacht. En dat geeft jezelf ook een fijn gevoel.”

De website van dit hartverwarmende initiatief is te vinden op:

www.schalkhaarhelptelkaar.nl

Zelfstandig kunnen deelnemen aan het dagelijks leven bevordert de sociale integratie van mensen. Dat draagt weer bij aan het geestelijke en lichamelijke welzijn van bewoners. Mensen die in staat zijn om hun sociale netwerk op te bouwen en te onderhouden komen minder snel in een sociaal isolement terecht. Dat vraagt om voldoende ontmoetingsplekken in de buurt, de wijk en het dorp, en om sociale activiteiten die mensen met elkaar in contact brengen. Deventer zet in op een sociale infrastructuur die ervoor zorgt dat iedereen de kans krijgt om in de nabije omgeving andere mensen te ontmoeten.

Van belang is in dit verband het project ‘Naar toekomstbestendige wijken’. Met Wmo middelen wordt in dit project wijkgericht gekeken hoe formele en informele zorg bij elkaar kan worden gebracht en hoe initiatieven die helpen om bewoners laagdrempelig te ondersteunen vorm kunnen krijgen om zwaardere zorg te voorkomen. Het project is gestart in twee wijken, waaronder Keizerslanden.

Uitgangspunt E. In de Zorgzame Stad Deventer is iedereen overtuigd van het belang van zelfredzaamheid

We willen als gemeente onze inwoners informeren over de (toekomstige) veranderingen in de zorg en het Wmo-beleid, waarbij ook aan de orde komt welke rol bewoners zelf kunnen spelen. Dat gaat over de noodzaak om zelf initiatief te nemen om zo lang mogelijk zelfredzaam te blijven, en het belang van omzien naar elkaar. Dit is voor iedereen van belang, zowel voor de zorgvragers als voor de zorgdragers: mantelzorgers, vrijwilligers en professionals.

Voorzorgcirkels

Deventer kent inmiddels al een aantal Voorzorgcirkels, initiatieven waarin bewoners elkaar leren kennen en samen afspreken dat zij iets voor elkaar willen betekenen. Niet de zware zorgvraagstukken overnemen van professionals, maar (tijdelijke) ondersteuningsvragen van andere bewoners oppakken. Denk aan: een keer de hond uit laten, samen wandelen, een boodschap meenemen voor de buren of een keer een pannetje soep bij ziekte. Met de Voorzorgcirkels blazen we het noaberschap weer nieuw leven in.

De bewustwording bij bewoners dat we meer naar elkaar mogen omzien is hierbij een aandachtspunt. Vaak wordt nog gedacht dat er een recht bestaat op zorg vanuit de gemeente of het rijk. In zekere zin is dat zo, de Wmo is immers een regeling met een open einde. Maar wel met dien verstande dat formele zorg en ondersteuning het sluitstuk is van mogelijke oplossingen. Ook dat zit geborgd in de Wmo.

De komende jaren werkt de gemeente aan een veranderende kijk op ondersteuning in de Deventer gemeenschap. Deventer zet daartoe een publiekscampagne op met als thema: de Zorgzame Stad.

AutoMaatje

ANWB-AutoMaatje is een goed voorbeeld van vrijwilligerswerk dat de behoefte vermindert aan maatwerkvoorzieningen (in dit geval PlusOV). Op de website van Deventer Doet wordt het project als volgt beschreven:

“ANWB AutoMaatje Deventer is een maatjesproject waarbij vrijwilligers samen op stap gaan met minder mobiele plaatsgenoten. Hiervoor gebruiken zij hun eigen auto. Wij helpen minder mobiele inwoners, die aan huis gebonden zijn, weer op weg. Het gaat om minder mobiele inwoners die géén gebruik kunnen maken van alle andere beschikbare vervoersalternatieven of een eigen netwerk.”

Uitgangspunt F: In Deventer kunnen inwoners rekenen op zorg en/of ondersteuning wanneer zij dit nodig hebben.

In Deventer kunnen inwoners rekenen op zorg en/of ondersteuning wanneer zij dit nodig hebben en worden daarbij ondersteund door een kwalitatief goede en goed vindbare toegang die in staat is de vorm van communicatie te kiezen die nodig is om alle inwoners te bereiken.

In Deventer staan we er niet alleen voor dat inwoners zo lang mogelijk zelfredzaam kunnen blijven en hierin door sociale voorzieningen en netwerken worden ondersteund, maar ook dat dit op een zorgvuldige manier gebeurt. Voor zowel de inwoner zelf als diens netwerk. Naast dat we kijken naar ieders mogelijkheden, waken we voor het overvragen van wat iemand of diens netwerk zelf kan doen. Ook als het niet meer zelf lukt moeten alle Deventer inwoners kunnen rekenen op goede en passende zorg en/of ondersteuning vanuit de Wmo.

Om ervoor te kunnen zorgen dat alle inwoners deze zorg en/of ondersteuning ook kunnen vinden zetten we in op een goede en vindbare toegang en op passende communicatie. We houden daarbij in onze communicatie rekening met andere talen, culturen en bijvoorbeeld laaggeletterdheid of verminderde digitale vaardigheden en monitoren deze bereikbaarheid en toegankelijkheid.

Hoofdstuk 6

Het belang van goede algemene voorzieningen in wijken en dorpen

Sinds de decentralisatie in 2015 stimuleert de gemeente Deventer algemene voorzieningen in wijken en dorpen met subsidies. Het gaat hier om aanbod van diensten en activiteiten dat voor elke inwoner toegankelijk is en zich richt op maatschappelijke ondersteuning. De gedachte hierachter is dat brede en algemeen toegankelijke voorzieningen in de wijk niet alleen de sociale samenhang versterken, maar ook een ideale gelegenheid bieden om vraagstukken van bewoners op te pakken, in een vroeg stadium en laagdrempelig. Bewust zijn hier vanuit de gemeente geen strakke kaders aan gekoppeld om zoveel mogelijk te kunnen aansluiten bij ontwikkelingen zoals ze ontluiken in de wijken.

In de gemeente Deventer zijn de afgelopen jaren dan ook meerdere algemene voorzieningen ontstaan in de wijken en dorpen, waar omwonenden makkelijk gebruik van kunnen maken. Algemene voorzieningen spelen in op vragen die leven in de wijken. Waar nodig kan individueel maatwerk worden geleverd en waar de vraag dat toelaat kan collectief aanbod worden gerealiseerd. Deze aanpak werkt preventief: verergering van vraagstukken of inzet van maatwerkvoorzieningen wordt zoveel mogelijk voorkomen of uitgesteld.

Voorbeelden van algemene voorzieningen in de wijken:

- Verbindingscentrum De Fontein
- Stap in de Wijk
- Ontmoeten in Eigen Dorp: De Spil, Lettele
- Wijk16
- Zelfregiecentrum Vriendendiensten

Deze voorzieningen blijken van grote maatschappelijke waarde. Bewoners ontmoeten elkaar, vinden er een leuke tijdsbesteding, krijgen antwoord op vragen en pakken vrijwilligerswerk op. Het draagt bij aan positieve gezondheid. Gelijktijdig zagen we zeker in de eerste jaren een groei van de vraag naar maatwerk via de algemene voorzieningen. Op dit moment continueren we de investeringen in de huidige algemene voorzieningen en volgen we de ontwikkeling hiervan.

Algemene Voorzieningen: de ambitie voor de komende jaren

Gemeente Deventer kent een lange traditie in het realiseren van stevige wijken door goede voorzieningen. Inwoners van Deventer zijn op veel plekken in de wijken en dorpen al betrokken bij elkaar. Dit verder verstevigen is geborgd in initiatieven als Toekomstbestendige Wijken, de Baseline en Buurthuis 2.0. Op de volgende bladzijde, onder 'Voldoende Voorzieningen', leest u hier meer over. Door te sturen op deelname aan activiteiten die zonder beschikking toegankelijk zijn, sluiten we aan op het gewone leven en de uitdagingen die een wijk kent. Hiermee voorkomen we dat inwoners een beroep doen op de Wmo. Immers, de algemene voorzieningen bevorderen de zelfredzaamheid en de participatie van inwoners en leveren de broodnodige ondersteuning voor mantelzorgers en vrijwilligers die een steeds belangrijker rol krijgen in de zorg.

Ontmoetingscentrum Deventer voor inwoners met geheugenproblemen

Het ontmoetingscentrum aan de Mariënburghstraat biedt mensen met geheugenproblematiek en hun mantelzorgers een warme, informele en ondersteunende omgeving waarin ze elkaar kunnen ontmoeten en samen activiteiten kunnen ondernemen. Daarbij wordt speciale aandacht besteed aan de mantelzorgers, die hier ervaringen kunnen delen, advies kunnen inwinnen en nieuwe kennis opdoen. Het ontmoetingscentrum wordt gedragen door een brede initiatiefgroep (waarin onder andere Alzheimer Nederland) en gecoördineerd door Carinova en Zorggroep Solis.

Dit is onze ambitie voor de komende periode:

Iedere wijk heeft een voorziening waar inwoners laagdrempelig gebruik van kunnen maken. Voor ontmoeting, ondersteuning, leuke dingen doen en daginvulling. Het aanbod sluit aan op de vragen die leven in de wijk. Deze voorzieningen worden ondersteund door vrijwilligers uit de buurt en hebben een karakter dat past bij de wijk.

De huidige plekken worden nog meer bruisplekken waar mensen graag zijn en waar je vanzelfsprekend naar toe gaat met een vraag. Waar dergelijke plekken ontbreken voegen we die toe, met als uitgangspunt de kaders vanuit de Baseline voorzieningen.

Onze speerpunten zijn:

Voorzieningen zijn laagdrempelig

Bewoners kunnen gebruik maken van de voorziening zonder dat hiervoor een beschikking van de gemeente noodzakelijk is. Het betreft plekken waar 'het bruist' ofwel waar je graag wil zijn. Het sluit aan bij de behoefte van de wijk zowel qua aanbod als qua sfeer. Iedere wijk heeft een andere vraag en het is belangrijk hierop in te spelen met een wijkgerichte aanpak. Bewoners organiseren zelf (eventueel met hulp van professionals) waar ze behoefte aan hebben. Dichtbij, zonder beschikking en aansluitend op de behoeften.

Waar is Wally?

Huisartsenpraktijken in Deventer hebben tegenwoordig direct contact met een sociaal werker binnen het Voor Elkaar Team, die goed thuis is in het sociaal domein. Deze "Wally" weet oplossingen te vinden voor patiënten die kampen met sociale, financiële of psychische problemen. De huisarts is er vooral voor medische problemen, en weet niet altijd raad met vragen op andere gebieden. Door de tussenkomst van de Wally worden patiënten die daar behoefte aan hebben snel en laagdrempelig doorverwezen naar passende voorzieningen in de nabijheid. Iedereen wint door deze aanpak.

Voldoende voorzieningen

In de Baseline voorzieningen zijn kaders opgenomen voor het realiseren van wijkvoorzieningen. Dit geeft de minimale inzet van ontmoetingsplekken weer. Wanneer er in een wijk noodzaak is tot een aanvulling (bijvoorbeeld omdat Wmo-cijfers hiertoe aanleiding geven) wordt daarover apart besloten.

Eerste inzet, op basis van de Baseline kaders, is het realiseren van 1 voorziening voor iedere wijk. Het aanbod voor de wijk wordt gebundeld in deze 7 hoofdcentra. Door het aanbod zoveel mogelijk op deze plekken te organiseren ontstaan plekken waar 'het bruist'. Mensen kennen elkaar, gaan er graag naar toe.

Voor de dorpen ontwikkelen we buurtkamers, een variant op het buurthuis, toegesneden op het dorp.

Ook in stadswijken kan er, als aanvulling op de 7 hoofdcentra, een buurtkamer ontstaan. Soms is er iets extra's nodig in een wijk. Ook de inzet van Wmo maatwerk geeft een beeld van de vragen die leven in de wijk en kunnen zo sturing geven aan wat er aan voorzieningen nodig is in een wijk.

Voorzieningen zijn ondersteunend waar nodig

Dergelijke voorzieningen komen niet altijd vanzelf in buurten tot stand. Uitgangspunt is dat bewoners zelf initiatieven ondersteunen en organiseren. Waar nodig worden deze ondersteund door een professional. In de Baseline voorzieningen stuurt gemeente Deventer op centrale plekken voor ontmoeting. Wanneer een wijk dit nodig heeft worden hier ook Wmo-gerelateerde oplossingen gefaciliteerd. Dat kan ontmoeting zijn, samen eten, dagbesteding voor dementerende ouderen, een geldfit spreekuur et cetera. Professionals hebben hierin een rol, maar de buurtbewoners zeker ook. Voor en door de buurt is het uitgangspunt.

Voorzieningen zijn bereikbaar

Vervoersarmoede in Nederland neemt toe, meer mensen krijgen problemen met het betalen van het openbaar vervoer. Maar ook vermindert de bereikbaarheid van ziekenhuizen, winkelcentra en andere voorzieningen doordat er minder buslijnen en haltes zijn. In Deventer willen we de bereikbaarheid verbeteren en vervoersarmoede tegengaan, een probleem dat ook de Wmo-doelgroep treft. Dit doen we op de volgende manieren.

1. Stimuleren van ANWB-AutoMaatje, een vervoersservice voor minder mobiele mensen door vrijwilligers.
2. Op een aantal centrale punten kan gratis een scootmobiel of driewiel fiets worden geleend. Deze punten willen we uitbreiden. Zie voor meer informatie [Scootmobiel of driewiel fiets lenen | Deventer.nl](#)
3. PlusOV. Inwoners die niet in staat zijn om met het reguliere openbaar vervoer te reizen en geen andere mogelijkheden hebben kunnen een Wmo-taxipas ontvangen. Daarmee kan tegen een aantrekkelijk tarief worden gereisd met de taxi van PlusOV.¹⁶
4. De vraag of we op langere termijn het Wmo-vervoer via PlusOV blijven regelen, of de regie meer in eigen hand nemen om de mobiliteit van inwoners te vergroten, moet in 2025 worden beantwoord.
5. We gaan op wijkniveau aan de slag met mobiliteit. We willen starten in de wijken Keizerslanden en Colmschate-Zuid. Daar onderzoeken we de mogelijkheden voor een grotere rol voor deelmobiliteit, wijkvervoer, vrijwilligersvervoer en een mobiliteitshub in de wijken.

16 PlusOV is een samenwerking van 9 gemeenten (Apeldoorn, Brummen, Deventer, Epe, Hattem, Heerde, Lochem, Voorst en Zutphen), die in het betrokken gebied het Wmo vervoer regelt. Zie voor meer info www.plusov.nl

Rolstoelauto VERA

Voor inwoners van Deventer die in een rolstoel zitten stelt Deventer een leenauto ter beschikking. Het gaat om een aangepaste auto met een verlaagde bodem, waar de rolstoel goed in past. Gebruikers moeten zelf een chauffeur meenemen. Voor inwoners met een Wmo-voorziening is gebruik van de auto tot 100 kilometer kosteloos, zij betalen alleen de benzinekosten. De leenauto (inclusief invalidenparkeerkaart) kan worden gereserveerd bij Welzorg Auto op Maat.

1. Langdurige en duurzame samenwerking tussen gemeenten en aanbieders van welzijnswerk, ondersteuning en zorg. Met lange termijncontracten in plaats van kortstondige contractrelaties.
2. Gelijkwaardig partnerschap waarbij men over en weer aanspreekbaar is en blijft over de invulling en de bedoeling van de Wmo: op basis van transparantie en het (willen) afleggen van rekenschap. Om op deze manier de expertise van alle partijen optimaal te gebruiken en een gezamenlijke werkwijze voor de toekomst vorm te geven.
3. Helderheid over de gezamenlijke uitgangspunten, doelen en verwachtingen. Deze moeten worden doorvertaald en verankerd in de (nieuwe) manier van aanbesteden en contracteren, zodat het past bij de opgave waar we voor staan met elkaar.
4. Domeinoverstijgende samenwerking en financiering waarbij er ook sprake is van partnerschap met zorgverzekeraars en zorgkantoren om zwaardere zorg uit te stellen of te voorkomen.

29

Deventer werkt aan duurzame relaties met aanbieders

In de lijn van bovenstaande Visie kiest de gemeente Deventer ervoor te bouwen aan duurzame relaties met haar aanbieders voor Wmo. Bijvoorbeeld door contracten af te sluiten met een looptijd van maximaal 10 jaar. Zo geeft de gemeente aanbieders de zekerheid dat ze voor langere tijd in Deventer werkzaam kunnen zijn en niet ieder jaar een aanbesteding hoeven te doorlopen (die bovendien veel bureaucratie met zich meebrengt).

Meerdere malen per jaar worden er bijeenkomsten georganiseerd tussen gemeente en haar aanbieders Wmo om visies te delen en beleidslijnen toe te lichten. Contractmanagers en toezichthouders Wmo hebben veelvuldig contact met aanbieders om preventief gesprekken te voeren over de inzet van Wmo-ondersteuning. En samen te bezien waar kansen liggen voor verbetering. Kansen in de bedrijfsvoering van aanbieders maar zeker ook kansen in de beleidsregels van de gemeente.

Deventer zet in op innovatieve manieren om collectief aanbod te scheppen in de vorm van algemene voorzieningen. We mikken daarbij op het terugdringen van Wmo maatwerkvoorzieningen. Het effect van de beweging van individuele voorzieningen naar collectieve voorzieningen overstijgt soms de Wmo. Preventief werken voorkomt zwaardere zorg of stelt die uit, dat kan ook zorg betreffen die vanuit andere wetten wordt betaald.

Een voorbeeld van die innovatieve aanpak is het hierboven al beschreven project Waar is Wally, geborgd in de Voor Elkaar teams – waarbij we streven naar het voorkomen van het medicaliseren van psychosociale problematiek door de verbinding met huisartsen. Maar ook algemene voorzieningen als Vriendendiensten en Stap in de Wijk waarmee we streven naar preventieve ondersteuning en vroegsignalering om zo langdurige zorg en behandeling te voorkomen. En het Ontmoetingscentrum voor inwoners met dementie en hun mantelzorgers.

We sturen op voorzieningen die passen bij een wijk, op basis van samenwerking met de professionals uit de wijken (denk aan de VoorElkaarTeams, Wij Deventer, Wmo aanbieders, Wmo toegang en vele anderen). Zij weten waar de kracht zit van een wijk, en waar de uitdagingen liggen. Zo komen we tot een goed antwoord op de ondersteuningsvragen van een specifieke wijk. Altijd met het eerder genoemde uitgangspunt om zo weinig mogelijk gebruik te hoeven maken van Wmo-maatwerk.

Verbinding tussen formele en informele aanbieders

Wanneer we een stevige zorg- en ondersteuningsstructuur willen neerzetten hoort daar ook bij dat formele en informele voorzieningen en initiatieven elkaar versterken. Dat vraagt veel van bewoners en professionals. Elkaar toelaten en vertrouwen. Maar soms ook een traditionele werkwijze loslaten. Een verandering in denken en doen die tijd en lef vraagt!

Op verschillende plekken in de stad komen nu algemene voorzieningen van de grond. Soms met een formeel karakter, soms meer informeel. Er ontstaat noaberschap, voorzorgcirkels en samenkracht. Hoe zorgen we voor verbinding met de formele ondersteuning en andersom? Waar kan de zorgprofessional het netwerk toelaten om een stukje van de welzijnsondersteuning over te nemen? En waar kan de zorgprofessional het netwerk rond bewoners ontlasten waar het mantelzorgers en vrijwilligers te veel wordt?

Zo is men in Bathmen bezig om in gezamenlijkheid van alle initiatieven (formeel en informeel) te onderzoeken welke bijdrage zij eraan kunnen leveren dat zorg en ondersteuning in het dorp in de toekomst op een gewenst niveau blijft. Wat is nodig en hoe vullen de initiatieven elkaar aan? Ook kennen we het NIZoD (netwerk informele zorg Deventer), dat als doel heeft de informele zorg zo sterk mogelijk te maken en te houden. Met als uiteindelijk doel dat inwoners zo goed mogelijk worden ondersteund.

Deventer wil stimuleren dat Wmo aanbieders het netwerk van de bewoners betrekken bij hun taken. Denk aan persoonlijke begeleiding van een bewoner die worstelt met eenzaamheid, of ondersteuning van een overbelaste mantelzorger die even wat tijd nodig heeft om op adem te komen. In dergelijke situaties moeten professionals ook leren om het netwerk rond bewoners erbij te betrekken.

Personeelstekorten in de zorg

In bijna alle sectoren is het merkbaar: krapte op de arbeidsmarkt. Ook in de zorg is het tekort aan gekwalificeerd personeel een groeiend probleem. Ondertussen neemt de vraag naar zorg toe en dit zal de komende jaren niet veranderen. De kwaliteit en de toegankelijkheid van de zorg in Nederland staan hierdoor steeds meer onder druk.

In Deventer treffen we maatregelen om hier grip op te houden. Een aantal maatregelen zijn:

Coördinator Huishoudelijke hulp. Vanuit de toegang Wmo worden de toewijzingen voor Huishoudelijke hulp in goed overleg met de zorgaanbieders verdeeld via een centrale persoon. Deze houdt overzicht en informeert zorgaanbieders, medewerkers en cliënten. Op deze wijze wordt de huishoudelijke hulp efficiënt ingezet en eventuele wachttijden gemonitord, maar ook verkleind. Tot nu toe is een dergelijke constructie voor de persoonlijke ondersteuning of dagbesteding niet nodig.

In samenwerking met het Deventer Ontwikkelkwartier organiseren we bijeenkomsten met zorgaanbieders over de inzet van zorg. We nodigen aanbieders uit hier een actieve rol in te spelen. Een voorbeeld is een bijeenkomst met aanbieders van Huishoudelijke Hulp waarin uitgewisseld wordt hoe je personeel behoudt en welke manieren er zijn om ondersteuning effectief in te zetten. Aanbieders zijn enthousiast over deze opzet.

Daarnaast zoeken we gemeentebreed naar collectieve oplossingen voor vraagstukken die bij meerdere mensen spelen, denk aan Geldfit. Of bijvoorbeeld aan het delen van scootmobielen en driewiel fietsen om mobiliteit te bevorderen.

Hoofdstuk 8 Toezicht Wmo

In Deventer willen we effectief en efficiënt met onze middelen voor Wmo (en Jeugdhulp) omgaan. We zorgen dat de juiste zorg bij de juiste cliënt komt. Risico's op onrechtmatigheden, oneigenlijk gebruik van zorg, (zorg)fraude en ondermijning willen we daarbij zoveel mogelijk voorkomen. Dit willen we bereiken door een integrale en preventieve aanpak te hanteren.

Het toezicht op de Wmo in Deventer is op twee plaatsen belegd:

1. **bij de GGD IJsselland voor toezicht op kwaliteit en bij calamiteiten, en**
2. **bij de Sociale Recherche voor toezicht op rechtmatigheid.**

Beide partijen voeren voor de Wmo preventieve en signaalgestuurde onderzoeken uit. De koers van toezicht is vastgelegd in [‘Visie toezicht rechtmatigheid en kwaliteit Wmo en Jeugdwet’](#). De wijze van uitvoeren krijgt nader vorm in het [‘Uitvoeringsplan Toezicht Wmo en Jeugdwet’](#)

De gemeente Deventer wil onderzoeken of zij de capaciteit voor toezicht op zorg en ondersteuning de komende jaren kan uitbreiden om het misbruik van zorggelden nog beter te kunnen aanpakken.

Zorggelden beslaan in Nederland een bedrag van €100 miljard per jaar (Bron: OM). Het betreft hier het brede zorgkader van Jeugdwet, Wmo, Zvw, Wlz, Forensische zorg. Geschat wordt dat ongeveer 10% à €10 miljard landelijk verdwijnt in misbruik en fraude.

Misbruik van zorg

Het belangrijkste gevolg van misbruik van zorggelden is dat bewoners met een ondersteuningsvraag niet adequaat worden geholpen. Kwetsbare inwoners worden de dupe. Er is vaak sprake van onvoldoende en/of onjuiste ondersteuning en soms ook van criminele uitbuiting.

Er gaat heel veel geld om in de zorg. Misbruik van de middelen is de laatste jaren veel in het nieuws. Criminelen zien ruimte voor misbruik omdat het toezicht op kwaliteit en rechtmatigheid nog niet binnen alle zorgwetten adequaat is ingeregeld.

Meldpunt voor misstanden in de zorg gemeente Deventer

Geld dat is bestemd voor zorg aan inwoners moet ook daadwerkelijk aan zorg worden uitgegeven. Soms komt het voor dat mensen of instellingen zorgkosten declareren voor zorg die niet is geleverd. Of dat de geleverde zorg slecht is. Soms is een persoonsgebonden budget aan andere zaken besteed dan waarvoor het is toegekend.

Bij het Meldpunt Misstanden Zorg kunnen inwoners, desgewenst anoniem, een melding doen van slechte zorg en ondersteuning. Maar ook van vermoedens dat zorggeld niet goed wordt besteed. Inwoners kunnen een melding doen voor zichzelf, maar ook voor iemand anders. Zo kunnen op een laagdrempelige wijze signalen worden afgegeven. De Toezichthouder Wmo beheert het meldpunt.

Toezichthouders

De toezichthouders rechtmatigheid Wmo zijn in dienst van de gemeente Deventer en maken onderdeel uit het van team sociale recherche (Team Inkomensondersteuning).

Het toezicht op de kwaliteit van zorg binnen de Wmo is belegd bij de GGD IJsselland en toezicht op de kwaliteit Jeugdwet bij de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ).

De toezichthouders richten zich nu op Wmo, Beschermd Wonen en de Jeugdwet. Ook wordt er samengewerkt met omliggende gemeenten. Dit versterkt het toezicht, omdat het vaak dezelfde zorgpartijen betreffen. Ook de samenwerking en afstemming met collega toezichthouders kwaliteit GGD IJsselland en IGJ is essentieel om een compleet beeld te hebben van de omvang van een signaal. Met samenwerkingspartners als het Informatie Knooppunt Zorg (IKZ), het Regionale Informatie- en Expertisecentrum Oost Nederland (RIEC-ON), zorgkantoren en zorgverzekeraars, het Regionaal Service Team Jeugd (RSJ) IJsselland, VNG, Sociale VerzekeringsBank (SVB) en de Politie verduidelijken we signalen en pakken we fraude aan.

Kansen en Ontwikkelingen

Kansen

Door het optimaliseren van contractmanagement en de samenwerking met genoemde partners kunnen vermoedens van onrechtmatigheid en slechte kwaliteit van zorg eerder aan het licht komen. Daarnaast geeft uitbreiding van capaciteit van de toezichthouders ruimte om het toezicht nader vorm te geven. Deventer heeft een stevig toezicht staan, maar wil de gemeente dit verder optimaliseren dan is uitbreiding van het aantal Fte's noodzakelijk. Zo kan meer integraal onderzoek worden gedaan en nog adequater worden opgetreden bij signalen en preventieve onderzoeken. De hoeveelheid gecontracteerde zorgaanbieders voor Wmo en Jeugd maken dit nodig. Ook de hieronder genoemde ontwikkelingen kunnen met extra inzet beter worden vormgegeven.

De capaciteit voor toezicht in Deventer en omliggende gemeenten laat zien dat Deventer beperkte inzet kent op Toezicht op zorg en ondersteuning:

Almelo	3,4 Fte op toezicht en handhaving Wmo/Jeugd
Hengelo	6 Fte op toezicht en handhaving Wmo/Jeugd
Enschede	4 Fte op toezicht en handhaving Wmo/Jeugd
Apeldoorn	3 Fte op toezicht en handhaving Wmo/Jeugd
Zwolle	3,5 Fte op toezicht en handhaving Wmo/Jeugd (+1 vacature)
Deventer	2 Fte op toezicht en handhaving Wmo/Jeugd

Ontwikkelingen

Het verder door ontwikkelen van toezicht heeft aandacht. Zo is Deventer één van de drie deelnemende gemeenten die participeren in een jeugdwetonderzoek van de VNG. Adviseurs VNG hebben kennis opgehaald bij de deelnemers en gezamenlijk wordt gewerkt aan een kader voor dit toezicht.

Tevens wordt onderzocht hoe de samenwerking met de politie verder vormgegeven kan worden. Vanuit de politie staat men hier positief tegenover.

Een andere ontwikkeling is, dat, naast signaalgestuurde onderzoeken voor Beschermd Wonen en Jeugd, nu ook de pro-actieve onderzoeken voor deze gebieden invulling gaan krijgen.

Tenslotte, met de gegevens uit de maandelijkse monitor wordt het datagedreven onderzoek nader vormgegeven. Informatie over bv declaraties en cliënten kan aanleiding zijn voor nader onderzoek door de toezichthouder.

Hoofdstuk 9 Financiën

Dit hoofdstuk geeft een beeld van de huidige financiële kaders waarbinnen het geschetste Wmo-beleid moet worden uitgevoerd. Hierbij is het belangrijk te beseffen dat deze kaders aan veranderingen onderhevig zijn. Allerlei factoren hebben invloed op de cijfers: indexaties, groei van het aantal klanten, extra middelen van het Rijk, tijdelijke budgettoevoegingen of -afnames en andere onvoorziene inkomsten en uitgaven.

Onderstaande tabel geeft de begrote bedragen per onderdeel van de Wmo voor 2025 (bedragen x € 1000). Dit zijn niet alleen bedragen van de zorgkosten, maar ook de salariskosten die drukken op het deeltaakveld en de eigen bijdragen (inkomsten). Hierdoor wijken de bedragen af van de bedragen genoemd in bijlage 2 (Doorkijk Wmo 2025 – 2029), want daarin zijn alleen de directe uitgaven voor zorgkosten opgenomen.

Onderdelen	Bedragen 2025
Huishoudelijke hulp	€9.741
Begeleiding	€7.620
Dagbesteding	€2.802
Maatwerkvoorzieningen (hulpmiddelen, woningaanpassing; vervoerdiensten etc.)	€5.375
Persoonsgebonden budgetten (PGB)	€3.497
Totaal	€29.035

Financiële doorkijk 2025-2029

In bijlage 2 is een financiële doorkijk 2025 – 2029 toegevoegd. Hierin is op basis van het VNG voorspelmodel de verwachte groei van het aantal Wmo-clients voor de komende jaren berekend. Het voorspelmodel geeft aan dat voor de jaren 2028 en 2029 een grotere groei wordt voorspeld dan nu begroot.

In de Voorjaarsnota 2024 is op basis van de overschotten op de Wmo-budgetten die toen waren gerealiseerd besloten om €600.000 structureel af te ramen. Daarnaast zijn in de jaren 2025-2028 eenmalig bedragen vrij gevallen naar de algemene middelen.

Eind 2024 is door het college besloten om de tarieven voor de Wmo maatwerkvoorzieningen per 1 januari 2025 opnieuw vast te stellen. Zo zijn de uurtarieven voor huishoudelijke ondersteuning en persoonlijke ondersteuning basis gestegen met 12%. De tariefswijzigingen hebben ook gevolgen voor de ruimte die er de komende jaren is binnen de Wmo-budgetten.

Wat hebben we begroot voor algemene voorzieningen, preventie en transformatie van zorg?

Zoals we in dit beleidsplan schetsen is naast de Wmo-middelen méér nodig. Deventer zet daarnaast ook in op algemene voorzieningen, preventie en transformatie van zorg om de Wmo ook in de toekomst houdbaar en betaalbaar te houden. In Deventer hebben we binnen onze begroting dan ook middelen begroot die hieraan bijdragen. Hieronder de begrote kosten voor 2025 (Bedragen x €1.000). Zie Bijlage 2 voor de meerjarenbegroting 2025-2029.

Onderdelen	Bedragen 2025
Algemene voorzieningen	€2.233
Preventie	€2.757
Transformatie en innovatie	€3.566
Totaal	€8.556

Nu een stevig voorveld met goede voorzieningen meer dan ooit van belang is vraagt dit om financiële middelen. Het uitgangspunt is dat overschotten op het Wmo maatwerk bij voorkeur worden ingezet op preventie.

Tenslotte

Om de ondersteuningsvraag voor nu en de toekomst het hoofd te bieden hebben we de afgelopen jaren in de WMO een transitie ingezet. Het individueel maatwerk wordt zoveel mogelijk collectief, nabij en in het sociale netwerk van de inwoners georganiseerd. Dit doet Deventer door het realiseren van algemene voorzieningen. Deze preventieve inzet helpt zwaardere zorgvragen voorkomen. Het normale leven, waarin we dingen samen doen en elkaar ondersteunen, wordt zo geborgd.

Deze transitie werpt zijn vruchten af, zo blijkt ook het positieve rapport van Toezicht Sociaal Domein (TSD).

De verandering van individueel naar collectief hebben we de afgelopen jaren gerealiseerd met voorzieningen en initiatieven in wijken, buurten en dorpen. Uitgangspunt is dat de gemeente Deventer in iedere wijk en dorp een voorziening realiseert om het normale leven te ondersteunen. Dit is in lijn met de vastgestelde beleidskaders 'Goede voorzieningen in de buurt' en het (voorgaande) WMO beleidskader.

De afgelopen jaren hebben we deze transitie bekostigd uit het budget 'WMO van individueel naar collectief' en uit incidentele, versterkingsmiddelen zoals 'kwaliteitsimpuls buurtvoorzieningen' en de IZA en GALA akkoorden.

Het versterken en uitbreiden van deze voorzieningen heeft een positief resultaat opgeleverd. Het is belangrijk om deze ingezette koers de komende jaren voort te zetten en te borgen binnen structurele budgetten.

Bijlage 1 Zo werkt de Wmo in Deventer

In deze bijlage bespreken we de belangrijkste wettelijke vereisten, de regels en afspraken die Deventer hanteert in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015). Tevens leggen we uit hoe de uitvoering en het toezicht in Deventer is georganiseerd.

De Wmo beoogt dat inwoners zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen en deelnemen aan het dagelijks leven. Centraal staan de mogelijkheden van de inwoners zelf. Wanneer de inwoner onvoldoende zelfredzaam is, wordt gekeken naar hulp van familie of anderen in de directe omgeving. Als deze hulp ontoereikend is, biedt de gemeente ondersteuning in de vorm van algemene voorzieningen. Pas indien dit niet voldoet kan er een maatwerkvoorziening worden ingezet.

Wmo-onderzoek

Vanuit de jurisprudentie is bepaald dat een Wmo onderzoek uit de volgende 6 stappen moet bestaan:

1. Wat is de hulpvraag?
2. Welke problemen worden ondervonden bij de zelfredzaamheid en participatie?
3. Welke ondersteuning is nodig om een passende bijdrage te leveren aan de zelfredzaamheid of participatie?
4. In hoeverre bieden de eigen mogelijkheden/ het sociale netwerk, algemeen gebruikelijke en algemene voorzieningen een oplossing?
5. Is er een vraag die overblijft en waarvoor vanuit de Wmo een compensatie noodzakelijk is?
6. Leg de uitkomsten vast en verstrek deze aan de bewoner.
7. Dit is dus ook de procedure die in Deventer wordt gevolgd.
8. Hoe vindt een inwoner met een hulpvraag de nodige ondersteuning?

Binnen de gemeente Deventer zijn er diverse organisaties en personen die inwoners en cliënten met een hulpvraag ondersteunen. We onderscheiden daarbij drie niveaus:

1. 'Het gewone leven'
2. De Voor Elkaar Teams
3. (Specialistische) onafhankelijke cliëntondersteuning

'Het gewone leven'

In de gemeente Deventer zijn er veel organisaties, verenigingen en personen waar inwoners terecht kunnen voor een luisterend oor of voor informatie en advies bij het vinden van een passend (zorg)aanbod. Dit is heel waardevol en belangrijk voor inwoners.

We noemen dit de veldpartijen in 'het gewone leven'. Deze veldpartijen zijn heel divers, enkele voorbeelden zijn scholen, buurtcentra, huisartsen, sportverenigingen, mantelzorgondersteuners en plekken waar een inwoner terecht kan voor hulp bij geldzaken of (vrijwilligers)werk. Natuurlijk blijven er verschillen tussen deze organisaties en de (professionele) cliëntondersteuning. Zo is een groot deel van de partijen in 'het gewone leven' gericht op één of enkele leefgebieden en is er onvoldoende kennis van andere leefgebieden. Ook kan er een duidelijke onafhankelijke rol gewenst zijn. Het is daarom belangrijk dat zowel inwoners als (formele en informele) organisaties weten dat onafhankelijke cliëntondersteuning bestaat en hoe ze de inwoner hiermee in contact kunnen brengen.

Inwonersondersteuning door Voor Elkaar teams

In de gemeente Deventer kunnen inwoners met hun vragen en ideeën voor de wijk terecht bij de Voor Elkaar teams. Deze teams zijn laagdrempelige aanspreekpunten in de wijken waar professionals samenwerken van De Kern, MEE Samen, Raster en Solis. Dit zijn de taken van de Voor Elkaar teams:

- Aanwezig zijn in wijken en actief contact leggen met inwoners.
- Deelname aan de samenleving stimuleren.
- Ondersteuningsvraagstukken signaleren en inwoners doorverwijzen.
- Voorzieningen in de wijk ondersteunen.
- Samenwerken met partners met als doel het gewone leven te versterken.

Van de Voor Elkaar teams wordt verwacht dat zij zelf werken aan hun zichtbaarheid voor de inwoners. Ook wordt van hen een op de mensen in de buurt gerichte aanpak verwacht: 'daar zijn waar het gebeurt'.

Alle medewerkers van een Voor Elkaar team bieden inwonersondersteuning. Ze kunnen in één tot hooguit vijf (individuele) contactmomenten inwoners op weg helpen bij enkelvoudige en relatief lichte vragen op alle leefgebieden. Het contactmoment met het Voor Elkaar team kan resulteren in een aantal verschillende oplossingen:

- Een collectieve oplossing (in de wijk, verbinden)
- Inwoner wordt geattendeerd op mogelijkheden in het voorliggende veld
- Inwoner wordt op weg geholpen naar Team Toegang.
- Inwoner is voldoende geholpen door het Voor Elkaar team ('regie teruggebracht')
- Inwoner wordt doorverwezen naar onafhankelijke cliëntondersteuning.

(Specialistische) onafhankelijke cliëntondersteuning

Meestal weet een inwoner prima de weg te vinden wanneer ondersteuning nodig is bij opvoeding, onderwijs, zorg, wonen, werk of inkomen. Maar als dat—om welke reden dan ook—niet lukt, de situatie ingewikkeld(er) wordt, het voor iemand niet duidelijk is bij wie hij moet zijn of er is niemand in de directe omgeving die kan helpen? Dan kan de inwoner een beroep doen op een (onafhankelijke) cliëntondersteuner, oftewel (O)CO.

Een cliëntondersteuner:

- Staat naast de inwoner, denkt mee in het belang van de inwoner.
- Werkt gratis en onafhankelijk van gemeenten en zorginstellingen.
- Weet welke voorzieningen er in de buurt/gemeente zijn (kent de sociale kaart) en kent de wet- en regelgeving binnen het sociaal domein en de zorg.
- Biedt zelf geen langdurige hulp, zorg of begeleiding, maar helpt inwoners op weg bij vragen op alle leefgebieden.
- Zorgt dat de inwoner op de juiste plek terecht komt met zijn/haar vraag.
- Is er voor iedereen, van jong tot oud;

Deze OCO's hebben naast de basiskennis van alle leefgebieden ook specifieke kennis van bepaalde doelgroepen (qua gedrag, omgang, wet- en regelgeving, specifieke/landelijke voorzieningen enzovoorts). Ook andere professionals in het sociaal domein kunnen met vragen bij hen terecht. Een (O)CO vervult de rollen en taken van wegwijzer, toeleider en belangenbehartiger. Als belangenbehartiger voert een (O)CO niet alles zelf uit, maar zorgt ervoor dat de juiste kennis wordt ingeschakeld.

Sinds 1 januari 2025 zijn Thuis in Cliëntondersteuning en MEE IJsseloevers de gecontracteerde aanbieders voor het leveren van cliëntondersteuning in Deventer. Is er sprake van GGZ-problematiek dan kan men terecht bij Vriendendiensten.

Toegang Wmo

Een inwoner kan direct in contact komen met het Team Toegang Wmo, of via één van de andere kanalen. De toegang Wmo staat los van de Voor Elkaar Teams die in de wijken actief zijn, maar zij werken wel nauw samen.

Bij de Toegang Wmo werken professionals van de gemeente Deventer. Het team voert de Wet maatschappelijke ondersteuning uit. Leden van het Team Toegang Wmo voeren keukentafelgesprekken met de inwoners die een hulpvraag hebben. Gezamenlijk met de inwoner wordt bepaald welke ondersteuning nodig is, wat de inwoner zelf kan doen, welke steun het netwerk kan bieden. Geïndiceerde ondersteuning is altijd het sluitstuk. Daarop volgt een beschikking van de gemeente, waarin is vastgelegd wat de inwoner aan ondersteuning kan verwachten.

Maatwerkvoorziening

Een Wmo-maatwerkvoorziening kan worden ingezet in de vorm van Zorg in Natura (Zin) of in de vorm van een persoonsgebonden budget (Pgb). Hieronder worden beide vormen toegelicht.

De gemeente Deventer heeft, om de ondersteuning als Zorg in Natura vorm te geven, raamovereenkomsten afgesloten met diverse zorgaanbieders en leveranciers. De raamovereenkomsten hebben een looptijd tot en met 31 december 2026 en kunnen maximaal 3 x 2 jaar stilzwijgend verlengd worden tot en met uiterlijk 31 december 2032.

Voor het contracteren van zorgpartijen heeft de gemeenteraad de volgende uitgangspunten geformuleerd. Deze zijn gebaseerd op de vereisten vanuit de Wmo.

Participatie en zelfredzaamheid van de cliënt staat centraal

- Keuzevrijheid voor de cliënt
- Leefwereld gericht werken
- Mensen vanuit gelijkwaardigheid benaderen
- Cliënt en aanbieder hebben er geen last van als iemand overgaat van het ene naar het andere domein (jeugd -> Wmo)
- Werk centraler stellen, stimuleren dat iemand van zorg naar werk komt
- Innovatie stimuleren
- Ruimte voor kleine aanbieders
- De formele ondersteuning sluit aan op de informele sociale infrastructuur
- Sturing op kwaliteit en kosten door voorwaarden en eisen te formuleren
- Doelmatige en rechtmatige ondersteuning

Naast Zorg in Natura kan ondersteuning worden ingekocht door bewoners zelf middels een Persoonsgebonden Budget (PGB). Hiervoor gelden zelfde uitgangspunten en streeft de Wmo altijd naar zelfstandigheid en eigen regie. In de praktijk wordt op dit moment 4% van de ingezette zorg ingekocht via een PGB.

Algemene Voorzieningen

Binnen de kaders van de Wmo wordt voor algemene voorzieningen de definitie gehanteerd: een algemene voorziening is een vrij toegankelijke voorziening, waar inwoners gebruik van kunnen maken zonder dat eerst diepgaand onderzoek wordt verricht en zonder dat een beschikking wordt afgegeven. Iemand die een melding doet kan, nadat Team Toegang Wmo de vraag verhelderd heeft, worden doorverwezen naar een algemene voorziening. Ook kunnen bewoners op eigen initiatief gebruik maken van een algemene voorziening, deze zijn vrij toegankelijk. Een algemene voorziening kan toegankelijk zijn voor specifieke groepen of voor iedereen. Gemeente Deventer is vrij in de beleidskeuze welke algemene voorzieningen zij aanbiedt.

Bijlage 2 Doorkijk Wmo 2025–2029

In onderstaande tabel is een financiële doorkijk gemaakt voor de komende jaren met een volumegroei volgens het Wmo voorspelmodel . Met dit model kunnen gemeenten voorspellen hoeveel mensen er in de toekomst gebruik zullen maken van de Wmo. Zie [Wmo voorspelmodel | VNG](#).

We zien in de tabel dat de vraag naar hulp bij het huishouden de komende jaren het hardst zal stijgen. De prognose is dat het financiële resultaat vanaf 2028 negatief zal zijn. Daarop moeten wij de komende jaren verder anticiperen.

Doorkijk Wmo 2025-2029 (met volumegroei volgens het Wmo Voorspelmodel)

2025

Onderdeel	Volumegroei	Begroting	Prognose	Saldo
Hulp bij huishouden	4%	€ 11.500.846	€ 10.771.876	€ 728.970
Ondersteuning thuis en dagbesteding	3%	€ 12.514.860	€ 11.687.907	€ 826.953
Hulpmiddelen en diensten	2%	€ 3.570.962	€ 3.090.534	€ 480.428
Totaal	3%	€ 27.586.668	€ 25.550.317	€ 2.036.351

2026

Onderdeel	Volumegroei	Begroting	Prognose	Verschil
Hulp bij huishouden	5%	€ 11.352.479	€ 11.305.900	€ 46.579
Ondersteuning thuis en dagbesteding	2%	€ 12.123.611	€ 11.956.888	€ 166.723
Hulpmiddelen en diensten	1%	€ 3.530.663	€ 3.121.439	€ 409.224
Totaal	3%	€ 27.006.753	€ 26.384.227	€ 622.526

2027

Onderdeel	Volumegroei	Begroting	Prognose	Vershil
Hulp bij huishouden	4%	€ 11.542.479	€ 11.756.582	-€ 214.103
Ondersteuning thuis en dagbesteding	3%	€ 12.335.735	€ 12.327.923	€ 7.812
Hulpmiddelen en diensten	1%	€ 3.530.775	€ 3.152.653	€ 378.122
Totaal	3%	€ 27.408.989	€ 27.237.159	€ 171.830

2028

Onderdeel	Volumegroei	Begroting	Prognose	Vershil
Hulp bij huishouden	4%	€ 11.672.479	€ 12.223.645	-€ 551.166
Ondersteuning thuis en dagbesteding	2%	€ 12.460.735	€ 12.600.124	-€ 139.389
Hulpmiddelen en diensten	1%	€ 3.531.891	€ 3.184.180	€ 347.711
Totaal	2%	€ 27.665.105	€ 28.007.949	-€ 342.844

2029

Onderdeel	Volumegroei	Begroting	Prognose	Vershil
Hulp bij huishouden	4%	€ 11.662.523	€ 12.709.326	-€ 1.046.803
Ondersteuning thuis en dagbesteding	2%	€ 12.452.613	€ 12.878.794	-€ 426.181
Hulpmiddelen en diensten	1%	€ 3.531.891	€ 3.216.022	€ 315.869
Totaal	2%	€ 27.647.027	€ 28.804.142	-€ 1.157.115

Deventer zet in op algemene voorzieningen, preventie en transformatie van zorg om de Wmo ook in de toekomst houdbaar en betaalbaar te houden. In Deventer hebben we binnen onze begroting dan ook middelen opgenomen die hieraan bijdragen.

Meerjarige begroting algemene voorzieningen, preventie en transformatie van zorg 2025-2028

(bedragen x €1.000)

Onderdelen	2025	2026	2027	2028
Algemene voorzieningen	€ 2.233	€ 2.220	€ 2.273	€ 2.272
Preventie	€ 2.757	€ 2.808	€ 2.663	€ 2.738
Transformatie en innovatie	€ 3.566	€ 3.442	€ 3.442	€ 3.442
Totaal	€ 8.556	€ 8.470	€ 8.378	€ 8.452

Abonnementstarief

Gemeenten kunnen inwoners die ondersteuning ontvangen uit de Wmo een eigen bijdrage vragen. Dit is een vast bedrag per maand en niet inkomensafhankelijk. In 2025 is dit bedrag vastgesteld op maximaal €21,- per maand. Ongeacht het aantal voorzieningen.

Het Centraal Administratie Kantoor (CAK) is de instantie die de eigen bijdrages Wmo int bij inwoners (inwoners ontvangen een rekening van het CAK) en de opbrengsten vervolgens doorstort naar gemeenten.

Gemeenten kunnen er voor kiezen bepaalde doelgroepen vrij te stellen van de eigen bijdrage Wmo.

De ambitie van de gemeente Deventer is dat inwoners kunnen rondkomen en meedoen. Zonder dat zij stress ervaren van geldzorgen en schulden. Dit staat beschreven in het beleidskader Inzet op ondersteuning en geldzorgen (minimaregelingen en schuldhulpverlening) uit 2022. Speerpunten uit dit plan zijn onder meer: het proactief bereiken van inwoners om geldzorgen te voorkómen en het zorgen voor passende regelingen (zoals verstrekken van bijzondere bijstand) die gericht zijn op het wegnemen van geldzorgen en het bevorderen van meedoen in de samenleving.

De gemeente Deventer heeft er daarom voor gekozen voor mensen met een laag inkomen kwijtschelding te verlenen voor de eigen bijdrage Wmo voor de jaren 2024 en 2025. Op die manier houden inwoners met een laag inkomen (automatisch) meer over om mee te doen zónder dat het traject van aanvragen en beoordelen van Bijzondere Bijstand hoeft te worden doorlopen. Het verlenen van kwijtschelding van de eigen bijdrage CAK is een hele goede manier om ervoor te zorgen dat meer inwoners ontvangen waar ze recht op hebben en de bureaucratie voor inwoners te verminderen. Dit past volledig in de missie van het Sociaal Domein in Deventer, met name ten aanzien van ontschotten en integraal werken. Het verlenen van kwijtschelding wordt in de loop van 2025 geëvalueerd.

Ontwikkelingen abonnementstarief

Sinds de invoering van het abonnementstarief voor de Wmo vanaf 2019 kunnen huishoudens gebruik maken van bepaalde Wmo-voorzieningen voor een vast tarief, ongeacht inkomen, vermogen of gebruik. Echtparen onder de pensioenleeftijd zijn vrijgesteld van het betalen van eigen bijdrage.

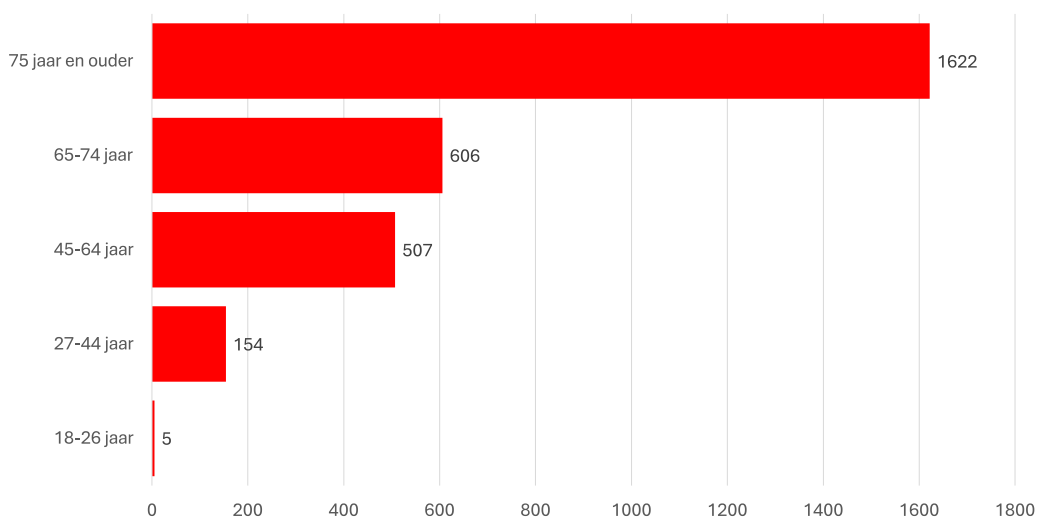
Door het abonnementstarief is het gebruik van Wmo-voorzieningen sterker gestegen dan verwacht. In de praktijk leidt het gestegen gebruik er zelfs toe dat de toegankelijkheid van Wmo-voorzieningen onder druk komt te staan, juist voor kwetsbare groepen.

Om de houdbaarheid van de Wmo te verbeteren komt er een wetsvoorstel om om per 1 januari 2027 de eigen bijdrage gedeeltelijk weer inkomensafhankelijk te maken. Hoe dit er precies uit gaat zien is op dit moment in ontwikkeling en nog niet bekend.

De invoering van een inkomensafhankelijke eigen bijdrage zal naar verwachting helpen om de druk bij gemeenten op (het gebruik van) Wmo-voorzieningen te verlagen en de (financiële) houdbaarheid van de Wmo 2015 te verbeteren. Doordat de hoogte van de eigen bijdrage afhankelijk wordt van het inkomen en het vermogen houden we rekening met de financiële draagkracht van burgers.

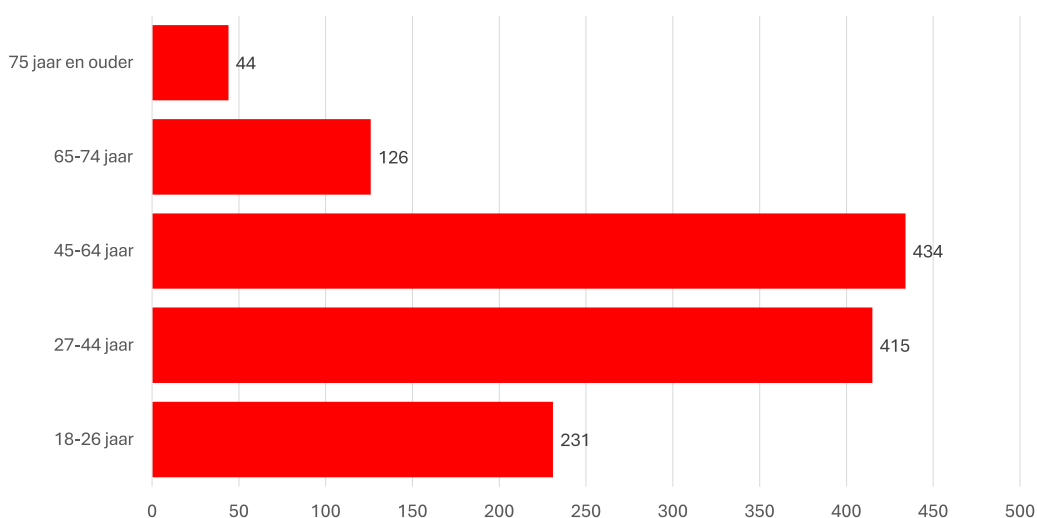
Bijlage 3 Aantallen cliënten Wmo per categorie

Bij uitsplitsing van de Wmo-clients in Deventer naar leeftijd krijgen we het volgende beeld:

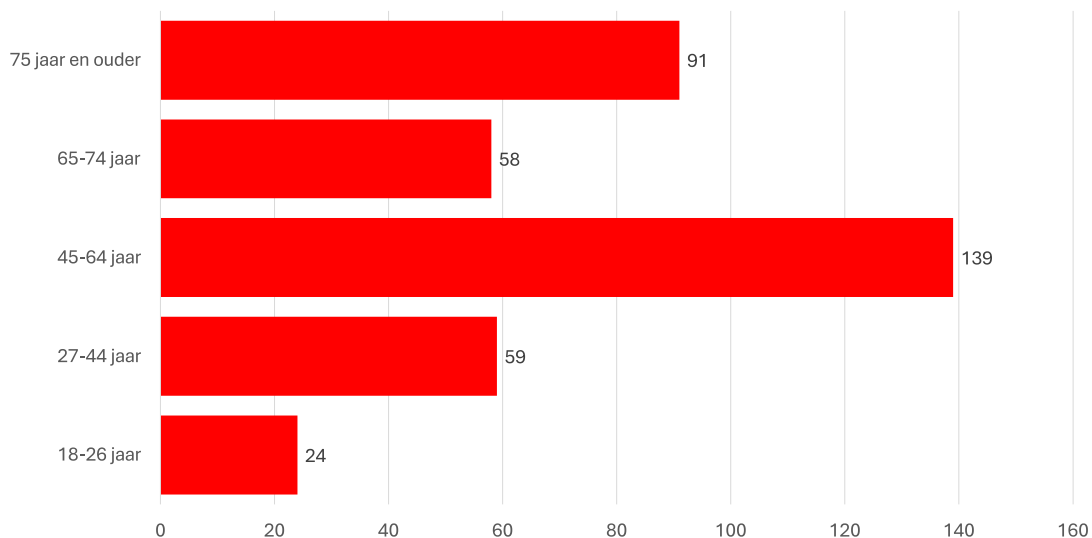
AANTAL CLIËNTEN MET TOEWIJZING HUISHOUDELIJKE HULP
PER 1.1.2025, NAAR LEEFTIJD: (TOTAAL 2886)

Deze figuur laat zien dat vooral inwoners van 75 jaar en ouder een beroep doen op huishoudelijke verzorging.

AANTAL CLIËNTEN MET TOEWIJZING PERSOONLIJKE ONDERSTEUNING
PER 1.1.2025, NAAR LEEFTIJD (TOTAAL 1287)

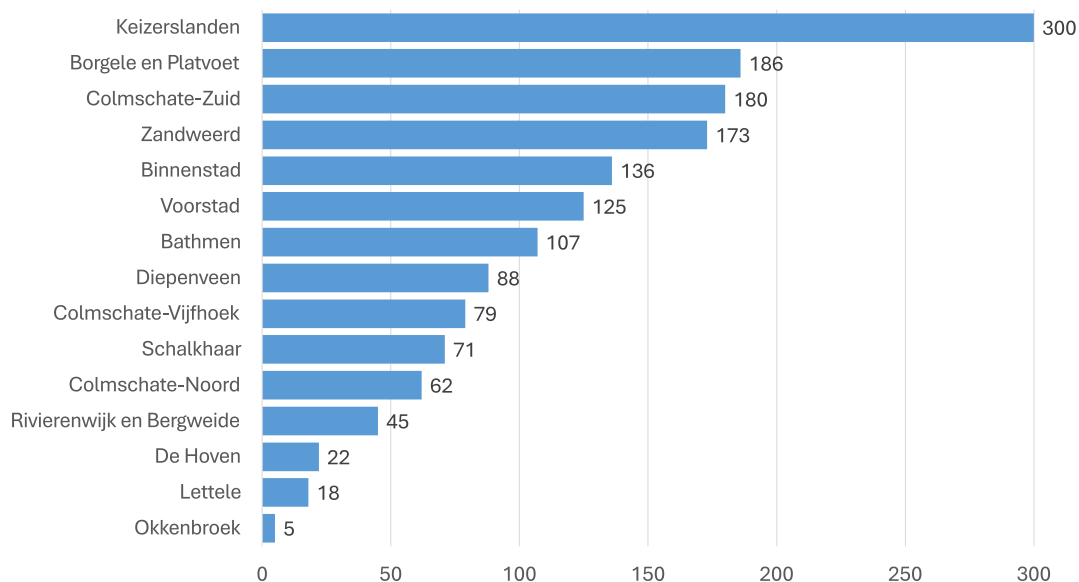
We zien dat met name inwoners tussen 27 en 64 jaar een beroep doen op persoonlijke ondersteuning.

AANTAL CLIËNTEN MET TOEWIJZING DAGBESTEDING PER 1.1.2025, NAAR LEEFTIJD (TOTAAL 381):

Bovenstaande figuur laat zien dat dagbesteding vooral wordt ingezet voor inwoners tussen 45 en 64 jaar.

De volgende figuur laat de verdeling zien van cliënten van 75 jaar en ouder over de wijken en dorpen per 1 januari 2025.

WMO-CLIËNTEN IN DEVENTER VAN 75 JAAR OF OUDER, NAAR WIJK PER 1-1-2025

Colofon

Inhoud: Programma Meedoen
Vormgeving: Vakgroep Communicatie

© Gemeente Deventer, 2025.
Alle rechten voorbehouden.